

ΟΙ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ*

(Τὰ στοιχειώδη συστατικά τῆς πατερικῆς Ἑρμηνευτικῆς)

Υ Π Ο

ΧΑΪΑ Β. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Τύπος «W»

Τὸ Ἐξηγησιογράφημα παρουσιάζει σειρὰν διανοητικῆς διαδικασίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συγγραφῆως, ἀπὸ λογοτύπου εἰς λογότυπον, σχηματίζουσαν «W». Ἡ πορεία εἶναι κατιούσα, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ lt 8, ἢ τοῦ lt 6 ἢ τοῦ lt 5.

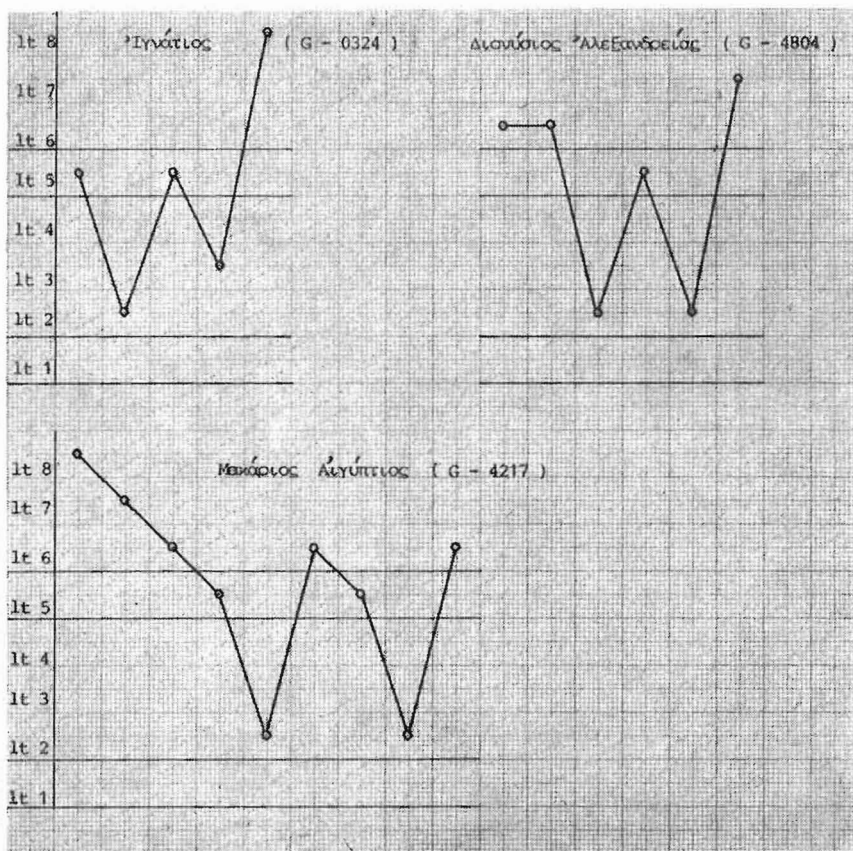
Παραδείγματα τοιαύτης ἐπεσημίναμεν εἰς τὸν Ἰγνάτιον (G - 0324) καὶ τὸν Διονύσιον Ἀλεξανδρείας (G - 4804) καὶ Μακάριον τὸν Αἰγύπτιον (G - 3217). (Πίναξ Νο 4).

Τὸ Ἐξηγησιογράφημα τοῦ τύπου αὐτοῦ ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἐρμηνείας, δηλαδὴ lt 8 ἢ lt 6 (G - 4217 καὶ G - 4804) καὶ λήγει εἰς ἐρμηνείαν, δηλαδὴ lt 8 (G - 0324 καὶ G - 4804) καὶ lt 6 (G - 4217). Κατὰ τὴν ἐρμηνευτικὴν πορείαν διατυποῦνται μία (G - 0324) ἢ περισσότεραι (G - 4804 καὶ G - 4217) ἐρμηνεῖαι ἢ λογότυποι ἐρμηνείας (lt 6, lt 7, lt 8).

Ἡ ἐρμηνευτικὴ διαδικασία διέρχεται ὁμοίως ἐκ δύο «ἀρχετύπων» κειμένων, δηλαδὴ lt 2 (G - 4217 καὶ G - 4804) ἢ lt 2 καὶ lt 3 (G - 0324). Ἐπίσης, ὁ ἀριθμὸς τῶν διελεύσεων τῆς ἐρμηνευτικῆς διαδικασίας, διὰ τοῦ λογοτύπου τῆς ἐρμηνευτικῆς ἰσοτιμίας ἢ ἀντιστοιχίας, εἶναι συνήθως ἡδ-ξημένος (G - 0324 καὶ G - 4217).

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 671 τοῦ προηγουμένου τεύχους.

ΠΙΝΑΞ 4: ΕΞΗΓΗΣΙΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΤΥΠΟΥ «W»



G - 0324 : KEIMENON

«Ἄ γὰρ οἱ προφῆταιι κατήγγελλον, λέγοντες· «Ἔως ἂν ἔλθῃ ᾧ ἀπό-
κειται, καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν» (Γεν. 39,10)· ταῦτα ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ
πεπλήρωται· «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς
εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος» (Ματθ.
28,19). Πάντα οὖν ὁμοῦ καλά, ὁ νόμος, οἱ προφῆται, οἱ ἀπόστολοι, τὸ πᾶν
συνάθροισμα τὸ δι' αὐτῶν πιστεῦσαν· μόνον ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους». (Ἰγνά-
τιος, Πρὸς Φιλαδελφεῖς IX, ΒΕΠΕΣ 2:311).

G - 4217 : KEIMENON

«ΚΒ'. Εἰ οὖν ἀγαπᾷ τις τὸν Θεόν, καὶ αὐτὸς συγκιρνᾷ τούτῳ τὴν ἑαυ-
τοῦ ἀγάπην· πιστευθεὶς δὲ ἅπαξ ὑπ' αὐτοῦ προστιθεὶ τούτῳ τὴν ἐπουράνιον
πίστιν (Λουκ. 17,5), καὶ γίνεταί διπλοῦς ὁ ἄνθρωπος. Ὅσα οὖν ἐκ τῶν
μελῶν σου προσφέρῃς αὐτῷ, καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν ἰδίων ὅμοια μελῶν συγκιρνᾷ
τῇ ψυχῇ σου, ἵνα ᾗς πάντα καθαρῶς ποιῶν καὶ ἀγαπῶν καὶ προσευχόμενος.
Μεγάλου γὰρ ἀξιώματός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος. Ἴδε πόσος ἐστὶν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ
γῆ, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη, καὶ οὐκ εὐδόκησεν ἐν αὐτοῖς ὁ Κύριος, εἰ μὴ ἐν τῷ
ἀνθρώπῳ μόνῳ ἐπαναπαύεται. Τιμιώτερος οὖν ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος ὑπὲρ πάντα
τὰ δημιουργήματα, τάχα δὲ τολμήσω λέγειν, ὅτι μὴ μόνον τῶν ὁρατῶν δη-
μιουργημάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀοράτων ἤγγουν τῶν λειτουργικῶν πνευμάτων.
Οὐ γὰρ περὶ Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ τῶν ἀρχαγγέλων εἶπεν, ὅτι «Π ο ι ἡ σ ω-
μ ε ν κ α τ' ε ἰ κ ὀ ν α καὶ ὁ μ ο ἰ ὠ σ ι ν ἡ μ ε τ ἔ ρ α ν», ἀλλὰ περὶ τῆς
νοερᾶς οὐσίας τοῦ ἀνθρώπου, τῆς ἀθανάτου λέγω ψυχῆς. Καὶ γὰρ γέγραπται,
ὅτι «Π α ρ ε μ β ο λ α ἰ ἀ γ γ ἔ λ ω ν κ ὕ κ λ ω τ ῶ ν φ ο β ο υ μ ἔ ν ω ν
α ὕ τ ὀ ν» (Ψαλμ. 33,8). Τὰ μὲ οὖν κτίσματα τὰ φαινόμενα φύσει τινὶ ἀμετα-
βλήτῳ δέδεται». (Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου, Ὁμιλίαι Πνευματικαὶ ΚΒ',
ΒΕΠΕΣ 41:224-225).

G - 0324 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- λι 5.1 Ἄ γὰρ οἱ προφηῆται κατήγγελλον λέγοντες·
- λι 2.1 «Ἔως ἄν ἔλθῃ ᾧ ἀπόκειται, καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν» (Γεν. 49,10).
- λι 5.1 ταῦτα ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ πεπλήρωται·
- λι 3.1 «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος» (Μαθ. 28,19).
- λι 8 Πάντα οὖν ὁμοῦ καλά, ὁ νόμος, οἱ προφηῆται, οἱ ἀπόστολοι, τὸ πᾶν συνάθροισμα τὸ δι' αὐτῶν πιστεῦσαν· μόνον ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους.

G - 4217 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- λι 8 Εἰ οὖν ἀγαπᾷ τις τὸν Θεόν, καὶ αὐτὸς συγκιρνεῖ τούτῳ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην· πιστευθεὶς δὲ ἅπαξ ὑπ' αὐτοῦ προστιθεῖ τούτῳ τὴν ἐπουράνιον πίστιν (Λουκ. 17,5), καὶ γίνεται διπλοῦς ὁ ἄνθρωπος. Ὅσα οὖν ἐκ τῶν μελῶν σου προσφέρῃς αὐτῷ, καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν ἰδίων ὅμοια μελῶν συγκιρνεῖ τῇ ψυχῇ σου, ἵνα ἧς πάντα καθαρῶς ποιῶν καὶ ἀγαπῶν καὶ προσευχόμενος.
- λι 7 Μεγάλον γὰρ ἀξιώματός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος. Ἴδε πόσος ἐστὶν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη, καὶ οὐκ εὐδόκησεν ἐν αὐτοῖς ὁ Κύριος, εἰ μὴ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ μόνῳ ἐπαναπαύεται. Τιμιώτερος οὖν ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος ὑπὲρ πάντα τὰ δημιουργήματα, τάχα δὲ τολμήσω λέγειν, ὅτι μὴ μόνον τῶν ὁρατῶν δημιουργημάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀοράτων ἤγγον τῶν λειτουργικῶν πνευμάτων.
- λι 6.1 Οὐ γὰρ περὶ Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ τῶν ἀρχαγγέλων
- λι 5.0 εἶπεν, ἦτι
- λι 2.1 «Ποιήσωμεν κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν ἡμετέραν» (Γεν. 1,26).
- λι 6.1 ἀλλὰ περὶ τῆς νοεραῆς οὐσίας τοῦ ἀνθρώπου, τῆς ἀθανάτου λέγω ψυχῆς.
- λι 5.1 Καὶ γὰρ γέγραπται, ὅτι
- λι 2.2 «Παρεμβολαὶ ἀγγέλων κύκλων φοβουμένων αὐτόν» (Ψαλμ. 33,8).
- λι 6.2 Τὰ μὲν οὖν κτίσματα τὰ φαινόμενα φύσει τινὶ ἀμεταβλήτῳ δέδεται.

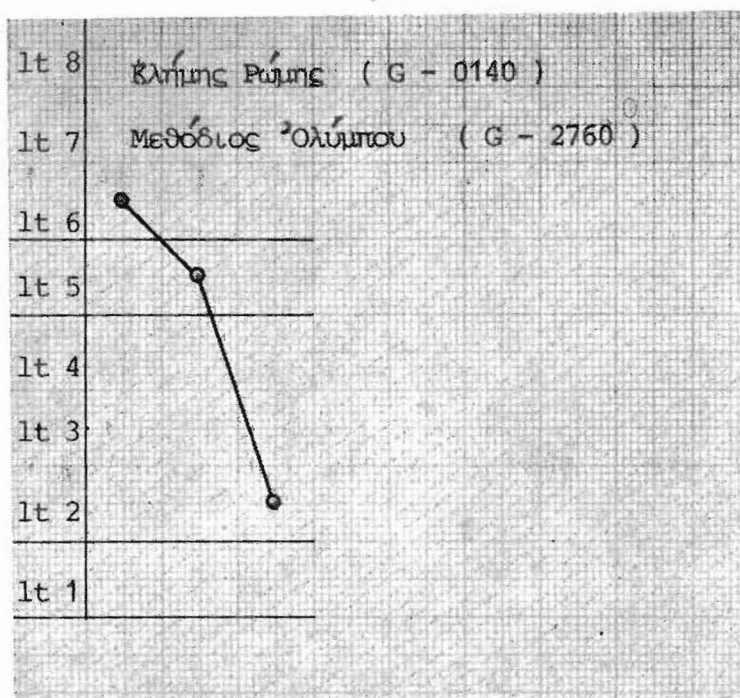
G - 4804 : KEIMENON

«Πῶς αὐτῶν ἀνασχώμεθα τυχηρὰ λεγόντων εἶναι συμπτώματα τὰ σοφὰ καὶ διὰ τοῦτο τὰ καλὰ δημιουργήματα; ὧν ἕκαστόν τε καθ' ἑαυτὸν γενόμενον ὦφθη τῷ προστάξαντι γενέσθαι καλόν, καὶ συλλήβδην ὁμοίως ἅπαντα· «Καὶ εἶδε» γάρ, φησιν, ὁ «Θεὸς τὰ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν» (Γεν. 1,31). ἀλλ' οὐδὲ ἀπὸ τῶν μικρῶν τῶν συνήθων καὶ παρὰ πόδας νοθεύονται παραδειγμάτων, ἐξ ὧν δύνανται μανθάνειν, ὅτι χρεῖῳδες μὲν καὶ πρὸς ὠφέλειαν ἔργον οὐδὲν ἀνεπιτηδεύτως οὐδὲ συμβατικῶς ἀπεργάζεται, ἀλλὰ χειρουργούμενον εἰς τὴν πρέπουσαν ὑπηρεσίαν καταρτίζεται». (Διονυσίου Ἀλεξανδρείας, Περὶ Φύσεως, ΒΕΠΕΣ 17:230-231 καὶ Εὐσεβίου, Εὐαγγελικὴ Προπαρασκευὴ ΙΔ', κδ', ΒΕΠΕΣ 26:220).

G - 4804 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- lt 6.1 Πῶς αὐτῶν ἀνασχόμεθα τυχηρὰ λεγόντων εἶναι συμπτώματα τὰ σοφὰ καὶ διὰ τοῦτο τὰ καλὰ δημιουργήματα;
- lt 6.2 ὧν ἕκαστόν τε καθ' ἑαυτὸ γενόμενον ὄφθη τῷ προστάξαντι γενέσθαι καλόν, καὶ συλλήβδην ὁμοίως ἅπαντα·
- lt 2.1 «Καὶ εἶδε»
- lt 5.0 γάρ, φησιν,
- lt 2.1 ὁ «Θεὸς τὰ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδὸν καλὰ λίαν» (Γεν. 1,31).
- lt 7 ἀλλ' οὐδὲ ἀπὸ τῶν μικρῶν τῶν συνήθων καὶ παρὰ πόδας νοθεύονται παραδειγμάτων, ἐξ ὧν δύναται μαθάνειν, ὅτι χρειῶδες μὲν καὶ πρὸς ὠφέλειαν ἔργον οὐδὲν ἀνεπιτηδεύτως οὐδὲ συμβατικῶς ἀπεργάζεται, ἀλλὰ χειροουρογούμενον εἰς τὴν πρέπουσαν ὑπερησίαν καταρτίζεται.

ΠΙΝΑΞ 5: ΕΞΗΓΗΣΙΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΤΥΠΟΥ «I»



Τύπος «I».

Τὸ Ἐξηγησιογράφημα παρουσιάζει σειρὰν διανοητικῆς διαδικασίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συγγραφέως, ἀπὸ λογοτύπου εἰς λογότυπον, σχηματίζουσαν ἔν «I». Ἡ πορεία τῆς διαδικασίας εἶναι κατιοῦσα, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ It 6, ὡς δύναται τις νὰ διαπιστώσῃ ἐκ τῶν ἐπομένων παραδειγμάτων ἐκ τοῦ Κλήμεντος Ρώμης (G - 0140) καὶ τοῦ Μεθοδίου (G - 2760) (Πίναξ Νο 5).

Τὸ Ἐξηγησιογράφημα τοῦτο εἶναι τὸ ἀπλούστερον, περιοριζόμενον εἰς τοὺς τρεῖς βασικοὺς ἐρμηνευτικοὺς λογοτύπους ἦτοι It 6 (ἐρμηνευτικῆς θέσεως), It 5 (ἐννοιολογικῆς ἰσοτιμίας ἢ ἀντιστοιχίας) καὶ It 2 (ἀρχετύπου λόγου-κειμένου).

G - 0140 : KEIMENON

«Ἀβραάμ, ὁ φίλος προσαγορευθείς, πιστὸς εὐρέθη ἐν τῷ αὐτὸν ὑπήκοον γενέσθαι τοῖς ρήμασιν τοῦ Θεοῦ. οὗτος δι' ὑπακοῆς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς συγγενείας αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅπως γῆν ὀλίγην καὶ συγγένειαν ἀσθενῆ καὶ οἶκον μικρὸν καταλιπὼν κληρονομήσῃ τὰς ἐπαγγελίας τοῦ Θεοῦ. λέγει γὰρ αὐτῷ· «Ἄπελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου εἰς τὴν γῆν ἣν ἄν σοι δείξω, καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα καὶ εὐλογῆσω σε καὶ μεγαλυνῶ τὸ ὄνομά σου, καὶ ἔσῃ εὐλογημένος· καὶ εὐλογῆσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε καὶ καταράσσομαι τοὺς καταραμένους σε, καὶ εὐλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς» (Γεν. 12,1-3). (Κλήμεντος Ρώμης, Πρὸς Κορινθίους Α', Χ, 1-3. ΒΕΠΕΣ 1:16-17).

G - 2760 : KEIMENON

«...ἀρχὴ γὰρ γενέσεως ἀνθρώπων, ἡ τοῦ σπέρματος εἰς τὰς αὐλακὰς τῆς μήτρας γίνεται καταβολή, ὅπως τὸ ἐκ τῶν ὀστέων ὀστοῦν καὶ ἡ ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ ἕτερος ἄνθρωπος ἀοράτῳ ληφθέντα δυνάμει πάλιν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ τεχνίτου δημιουργηθῶσι. ταῦτη γὰρ ἐκείνην ἡγητέον πληροῦσθαι τὴν φωνὴν «τοῦτο νῦν ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς μου» (Γεν. 2,23). (Μεθοδίου, Συμπόσιον ΒΕΠΕΣ 18:22).

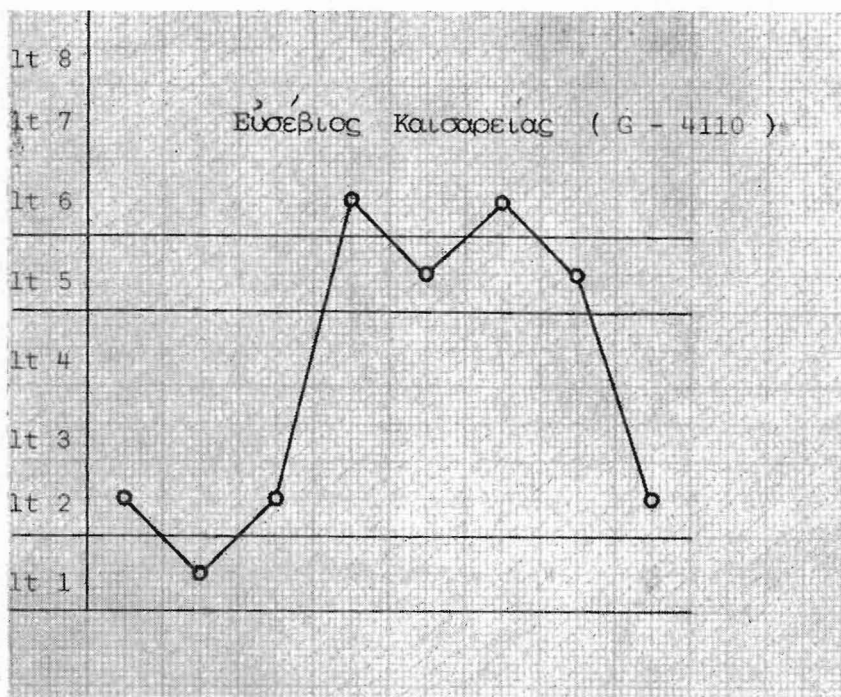
G - 0140 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- lt 6.1 Ἐβραάμ, ὁ φίλος προσαγορευθεὶς, πιστὸς εὐρέθη ἐν τῷ αὐτὸν ὑπήκοον γενέσθαι τοῖς ῥήμασιν τοῦ Θεοῦ. οὗτος δι' ὑπακοῆς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς συγγενείας αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅπως γῆν ὀλίγην καὶ συγγένειαν ἀσθενῆ καὶ οἶκον μικρὸν καταλιπὼν κληρονομήσῃ τὰς ἐπαγγελίας τοῦ Θεοῦ.
- lt 5.0 λέγει γὰρ αὐτῷ·
- lt 2.1 «Ἄπελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου εἰς τὴν γῆν ἣν ἄν σοι δείξω, καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα καὶ εὐλογήσω σε καὶ μεγαλυνῶ τὸ ὄνομά σου, καὶ ἔσῃ εὐλογημένος· καὶ εὐλογήσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε καὶ καταράσομαι τοὺς καταρωμένους σε, καὶ εὐλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς» (Γεν. 12,1-3).

G - 2760 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- lt 6.1 ἀρχὴ γὰρ γενέσεως ἀνθρώπων ἢ τοῦ σπέρματος εἰς τὰς ἀδελφὰς τῆς μητέρας γίνεται καταβολή, ὅπως τὸ ἐκ τῶν ὀστέων ὀστοῦν καὶ ἢ ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ ἕτερος ἄνθρωπος ἀοράτῳ ληφθέντα δυνάμει πάλιν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ τεχνίτου δημιουργηθῶσι.
- lt 5.0 ταύτη γὰρ ἐκείνην ἠγγετέον πληροῦσθαι τὴν φωνήν
- lt 2.1 «τοῦτο νῦν ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς μου» (Γεν. 2,23).

ΠΙΝΑΞ 6: ΕΞΗΓΗΣΙΟΓΡΑΦΗΜΑ ΤΥΠΟΥ «Μ»



Τύπος «Μ».

Τὸ Ἐξηγησιογράφημα παρουσιάζει σειρὰν διανοητικῆς διαδικασίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συγγραφέως, ἀπὸ λογοτύπου εἰς λογότυπον, σχηματίζουσιν «Μ». Ἡ πορεία εἶναι ἀνιούσα, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ lt 1 ἢ lt 2.

Παραδείγματα τοιαύτης διαδικασίας ἐπεσημάναμεν εἰς τὸν Εὐσέβιον Καισαρείας (G - 4110) κ.ά. (Πίναξ Νο 6).

Ὁ τύπος αὐτὸς τοῦ Ἐξηγησιογραφήματος ἀρχεται καὶ λήγει εἰς τὸν λογότυπον τοῦ «ἀρχετύπου» λόγου (lt 2), ἔχει δύο ἐρμηνευτικὰς θέσεις (lt 6) καὶ δύο λογοτύπους ἐννοιολογικῆς ἰσοτιμίας ἢ ἀντιστοιχίας (lt 5). Ἡ διπλῆ χρῆσις τῶν αὐτῶν λογοτύπων προέρχεται ἢ ἐκ διασπάσεως τοῦ ἐνὸς ὑπὸ τοῦ ἐτέρου λογοτύπου ἢ διὰ συμπληρώσεως (lt 2).

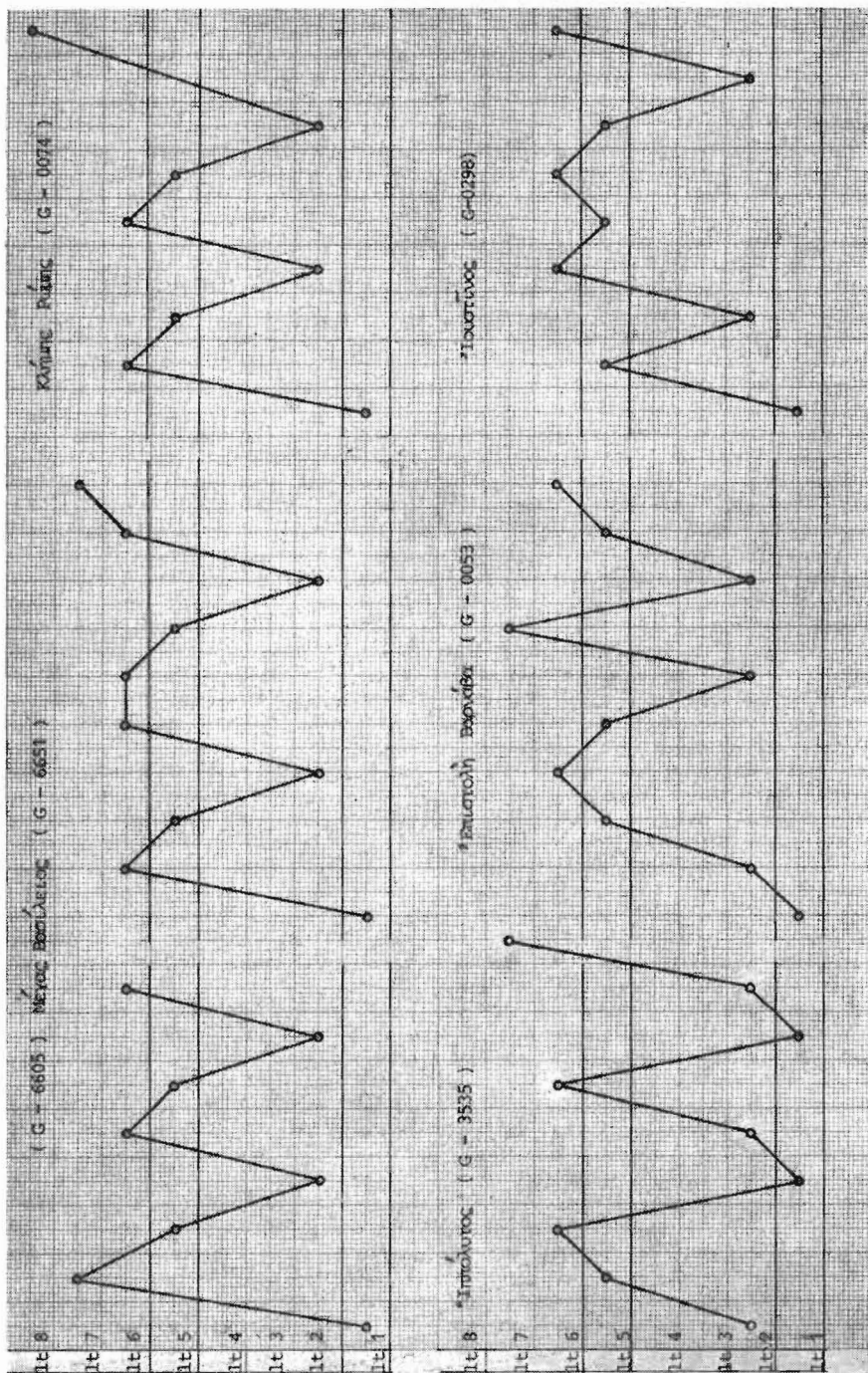
G - 4110 (G - 2023) : KEIMENON

«Καὶ εἶπεν ὁ Θεός, ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν» (Γεν. 1,26), καὶ αὖθις· «καὶ εἶπεν ὁ Θεός, οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν» (Γεν. 2,18). καὶ ἵνα γε μή τις πρὸς ἀγγέλους ταῦτα εἰρῆσθαι νομίσειεν, παραχρῆμα δηλοῖ τὸν κεκελευσμένον οὐκ ἄγγελον ὄντα Θεοῦ, λέγων· «καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν» (Γεν. 1,27). (Εὐσεβίου Καισαρείας, Εὐαγγελικὴ Ἀπόδειξις Ε', VII. ΒΕΠΕΣ 27:207, P.G. 22, 380CD).

G - 4110 (G - 2023) : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- lt 2.1* «Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν» (Γεν. 1,26).
- lt 1* καὶ ἀδθις·
- lt 2,2* «καὶ εἶπεν ὁ Θεός, οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν» (Γεν. 2,18).
- lt 6.1* καὶ ἵνα γε μή τις πρὸς ἀγγέλους ταῦτα εἰρησθαι νομίσειεν,
- lt 5.0* παραχοῆμα δηλοῖ
- lt 6.1* τὸν κεκελευσμένον οὐκ ἄγγελον ὄντα Θεοῦ,
- lt 5.0* λέγων·
- lt 2.3* «καὶ ἐποίησεν ὁ Θεός τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν» (Γεν. 1,27).

ΠΙΝΑΞ 7: ΣΥΝΘΕΤΑ ΕΞΗΓΗΣΙΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ «NV»



3.3.2 Οἱ σύνθετοι τύποι Ἐξηγησιογραφημάτων.

Τὰ ἀπλᾶ, στοιχειώδη διαγράμματα τῆς ἑρμηνευτικῆς πορείας συνδυάζονται κατὰ πολλοὺς τρόπους καὶ δημιουργοῦν σύνθετα Ἐξηγησιογραφήματα, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων εἶναι μεγάλος καὶ ἀνεξακρίβωτος, δυνάμενος νὰ ἐξακριβωθῇ μόνον διὰ τῆς βοήθειας ἠλεκτρονικοῦ ὑπολογιστοῦ. Ἀπὸ τοῦδε ὁμως δύνανται νὰ καταδειχθοῦν μερικὰ Ἐξηγησιογραφήματα τῆς δμάδος ταύτης. Πιστεύω ὅτι, διὰ τῆς συγκεντρώσεως καὶ συγκρίσεως τῶν Ἐξηγησιογραφημάτων τῆς δμάδος αὐτῆς, θὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ περιγραφή καὶ ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς ἐκδηλουμένης κατὰ τὴν ἑρμηνευτικὴν διαδικασίαν διανοητικῆς ἰδιοτυπίας καὶ ταυτότητος ἐκάστου συγγραφέως.

Ἡ πρώτη κατηγορία τῶν συνθέτων Ἐξηγησιογραφημάτων περιλαμβάνει τὰ ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ «N». Αὕτη εἰς τὰ παρατιθέμενα παραδείγματα παρουσιάζει τοὺς ἀκολουθοῦς τύπους:

- (α) «NV». Διαπιστοῦται εἰς τὸν Μ. Βασίλειον (G - 6605 καὶ G - 6651), εἰς τὸν Κλήμεντα Ρώμης (G - 0074), εἰς τὸν Ἰππόλυτον (G - 3533) καὶ εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Βαρνάβα (G - 0053). Ἡ σύνδεσις τῶν δύο τούτων τύπων Ἐξηγησιογραφημάτων εἶναι ἄμεσος. Ἐξαίρεσιν ἀποτελεῖ εἰς τὰ παρατιθέμενα παραδείγματα ὁ Ἰουστίνος (G - 0298), χρησιμοποιοῦν ἓνα It 5 ὡς εἶδός τι συνδέσεως (Πίναξ Νο 7).

G - 0053 : KEIMENON

«Τὸ σάββατον λέγει ἐν ἀρχῇ τῆς κτίσεως· «Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἐν ἑξ ἡμέραις τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καὶ συνετέλεσεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ κατέπαυσεν ἐν αὐτῇ, καὶ ἡγίασεν αὐτήν» (Γεν. 2,2). 4. προσέχετε, τέκνα, τί λέγει τό· «Συνετέλεσεν ἐν ἑξ ἡμέραις». τοῦτο λέγει ὅτι ἐν ἑξακισχιλίους ἔτεσιν συντελέσει κύριος τὰ σύμπαντα. ἡ γὰρ ἡμέρα παρ' αὐτῶ χίλια ἔτη. αὐτὸς δέ μοι μαρτυρεῖ λέγων· «Ἴδου σήμερον ἡμέρα ἔσται ὡς χίλια ἔτη» (Ψαλμ. 89,4). οὐκοῦν, τέκνα, ἐν ἑξ ἡμέραις, ἐν τοῖς ἑξακισχιλίους ἔτεσιν συντελεσθήσεται τὰ σύμπαντα. 5. Καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. τοῦτο λέγει· ὅταν ἔλθῶν ὁ υἱὸς αὐτοῦ καταργήσῃ τὸν καιρὸν τοῦ ἀνόμου καὶ κρινεῖ τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἀλλάξει τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας, τότε καλῶς καταπαύσεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ». (Βαρνάβα Ἐπιστολή, XV, 3-5, ΒΕΠΕΣ 2:240).

G - 0074 : KEIMENON

«Τί οὖν ποιήσωμεν, ἀδελφοί; ἀργήσωμεν ἀπὸ τῆς ἀγαθοποιίας καὶ ἐγκαταλίπωμεν τὴν ἀγάπην; μηθαμῶς τοῦτο ἔασαι ὁ δεσπότης ἐφ' ἡμῖν γε γενηθῆναι, ἀλλὰ σπεύσωμεν μετὰ ἐκτενείας καὶ προθυμίας πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελεῖν. αὐτὸς γὰρ ὁ δημιουργὸς καὶ δεσπότης τῶν ἀπάντων ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀγάλλεται. Τῷ γὰρ παμμεγεθεστάτῳ αὐτοῦ κράτει οὐρανοὺς ἐστήρισε καὶ τῇ ἀκαταλήπτῳ αὐτοῦ συνέσει διεκόσμησεν αὐτούς· γῆν τε διεχώρισεν ἀπὸ τοῦ περιέχοντος αὐτὴν ὕδατος καὶ ἤδρασεν ἐπὶ τὸν ἀσφαλῆ τοῦ ἰδίου βουλήματος θεμέλιον, τὰ τε ἐν αὐτῇ ζῶα φοιτῶντα τῇ ἑαυτοῦ διατάξει ἐκέλευσεν εἶναι· θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ζῶα προδημιουργήσας ἐνέκλεισεν τῇ ἑαυτοῦ δυνάμει. Ἐπὶ πᾶσι τὸ ἐξοχώτατον καὶ παμμέγεθες κατὰ διάνοιαν, ἄνθρωπον, ταῖς ἱεραῖς καὶ ἀμώμοις χερσίν ἐπλασεν, τῆς ἑαυτοῦ εἰκόνος χαρακτῆρα. οὕτως γὰρ φησὶν ὁ Θεός· «Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμετέραν. καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς» (Γεν. 1,26-27). ταῦτα οὖν πάντα τελειώσας ἐπήνεσεν αὐτὰ καὶ ἠλόγησεν

G - 0053 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- λι 1 Τὸ σάββατον λέγει ἐν ἀρχῇ τῆς κτίσεως·
- λι 2.1 «Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἐν ἕξι ἡμέραις τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καὶ συνετέλεσεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ καὶ κατέπαυσεν ἐν αὐτῇ. καὶ ἠγάσεν αὐτήν» (Γεν. 2,2).
- λι 5.0 προσέχετε, τέκνα τὶ λέγει τὸ «Συνετέλεσεν ἐν ἕξι ἡμέραις». τοῦτο λέγει ὅτι
- λι 6.1 ἐν ἑξακισχιλίοις ἔτεσιν συντελέσει κύριος τὰ σύμπαντα. ἡ γὰρ ἡμέρα παρ' αὐτῷ χίλια ἔτη.
- λι 5.0 αὐτὸς δέ μοι μαρτυρεῖ λέγων·
- λι 2.2 «Ἴδου σήμερον ἡμέρα ἔσται ὡς χίλια ἔτη» (Ψαλμ. 89,4).
- λι 7 οὐκοῦν, τέκνα, ἐν ἕξι ἡμέραις, ἐν τοῖς ἑξακισχιλίοις ἔτεσιν συντελεσθήσεται τὰ σύμπαντα.
- λι 2.1 Καὶ κατέπαυσεν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ.
- λι 5.0 τοῦτο λέγει·
- λι 6.2 ὅταν ἔλθῶν ὁ υἱὸς αὐτοῦ καταργήσῃ τὸν καιρὸν τοῦ ἀνόμου καὶ κρινεῖ τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἀλλάξῃ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας, τότε καλῶς καταπαύσεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ.

G - 0074 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- λι 8 Τί οὖν ποιήσωμεν, ἀδελφοί; ἀργήσωμεν ἀπὸ τῆς ἀγαθοποιίας καὶ ἐγκαταλίπωμεν τὴν ἀγάπην; μηθαμῶς τοῦτο εἶσαι ὁ δεσπότης ἐφ' ἡμῖν γε γενηθῆναι, ἀλλὰ σπεύσωμεν μετὰ ἐκτενείας καὶ προθυμίας πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελεῖν.
- λι 1 αὐτὸς γὰρ ὁ δημιουργὸς καὶ δεσπότης τῶν ἀπάντων ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀγάλλεται. Τῷ γὰρ παμμεγεθεστάτῳ αὐτοῦ κράτει οὐρανοὺς ἐστήρισεν καὶ τῇ ἀκαταλήπτῳ αὐτοῦ συνέσει διεκόσμησεν αὐτοῦς· γῆν τε διεχώρισεν ἀπὸ τοῦ περιέχοντος αὐτὴν ὕδατος καὶ ἤδρασεν ἐπὶ τὸν ἀσφαλῆ τοῦ ἰδίου βουλήματος θεμέλιον, τὰ τε ἐν αὐτῇ ζῶα φοιτῶντα τῇ ἑαυτοῦ διατάξει ἐκέλευσεν εἶναι· θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ζῶα προδημιουργήσας ἐνέκλεισεν τῇ ἑαυτοῦ δυνάμει.
- λι 6.1 Ἐπὶ πᾶσι τὸ ἐξοχώτατον καὶ παμμέγεθες κατὰ διάνοιαν, ἄνθρωπον, ταῖς ἱεραῖς καὶ ἀμώμοις χερσὶν ἐπλασεν, τῆς ἑαυτοῦ εἰκόνης χαρακτῆρα.

καὶ εἶπεν· «Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε» (Γεν. 1,28). Εἶδομεν ὅτι ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς πάντες ἐκοσμήθησαν οἱ δίκαιοι, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ κύριος ἔργοις ἀγαθοῖς κοσμήσας ἐχάρη. ἔχοντες οὖν τοῦτον τὸν ὑπογραμμὸν ἀόκνως προσέλθωμεν τῷ θελήματι αὐτοῦ, ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος ἡμῶν ἐργασώμεθα ἔργον δικαιοσύνης». (Κλήμης Ρώμης, Πρὸς Κορινθίους Α', XXXIII, ΒΕΠΕΣ 1:26).

G - 0298 : KEIMENON

«Καὶ νῦν δὲ ἔτι καὶ οὖς εἶπον λόγους εἰς ἀπόδειξιν τούτου ἐρῶ. ὅταν λέγῃ· «Ἐβρεξε κύριος πῦρ παρὰ κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ» (Γεν. 19,24), δύο ὄντας ἀριθμῶ μὴνύει ὁ λόγος ὁ προφητικὸς, τὸν μὲν ἐπὶ γῆς ὄντα, ὅς φησι «καταβεβηκέναι ἰδεῖν τὴν κραυγὴν Σοδὸμων» (Γεν. 18,21), τὸν δὲ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ὑπάρχοντα, ὅς καὶ τοῦ ἐπὶ γῆς κυρίου κύριός ἐστιν, ὡς πατήρ καὶ Θεός, αἰτίός τε αὐτῷ τοῦ εἶναι καὶ δυνατῷ καὶ κυρίῳ καὶ Θεῷ». (Ἰουστίνου Μάρτυρος, Διάλογος, 129,1 ΒΕΠΕΣ 3:328).

G - 3535 : KEIMENON

«Καὶ ἐπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς» (Γεν. 1,27). τί δὲ ἔστι τοῦτο; ἄρα μὴ κατὰ τὴν τινῶν ὑπόνοιαν τρεῖς ἀνθρώπους λέγομεν γεγονέναι, ἓνα πνευματικόν, καὶ ἓνα ψυχικόν, καὶ ἓνα χοϊκόν; οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλὰ περὶ ἑνὸς ἀνθρώπου ἢ πᾶσα διήγησις· τὸ γὰρ «ποιήσωμεν» (Γεν. 1,26) περὶ μέλλοντός ἐστιν· τὸ δὲ «ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς», ... ὥστε περὶ ἑνὸς ἀνθρώπου τοῦ αὐτοῦ ἢ διήγησις γίνεται· τότε γὰρ λέγει γενέσθαι, νῦν δὲ ποιεῖ, καὶ τὸ πῶς ποιεῖ διηγεῖται». (Ἰππολύτου, εἰς τὴν Γένεσιν III (Γ) ΒΕΠΕΣ 6:111).

- lit 5.0 οὕτως γὰρ φησιν ὁ Θεός.
- lit 2.1 «Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμετέραν καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, ἄρσεν καὶ θήλυ ἐποίησεν αὐτούς» (Γεν. 1,26-27).
- lit 6.2 ταῦτα οὖν πάντα τελειώσας ἐπήνεσεν αὐτὰ καὶ ἠλόγησεν
- lit 5.1 καὶ εἶπεν·
- lit 2.2 «Ἀδξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε» (Γεν. 1,28).
- lit 1+8 Εἶδομεν ὅτι ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς ἐκοσμήθησαν οἱ δίκαιοι, καὶ αὐτοὺς δὲ ὁ κύριος ἔργοις ἀγαθοῖς ἑαυτὸν κοσμήσας ἐχάρη. ἔχοντες οὖν τοῦτον τὸν ὑπογραμμὸν ἀόκνως προσέλωμεν τῷ θελήματι αὐτοῦ, ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος ἡμῶν ἐργασώμεθα ἔργον δικαιοσύνης.

G - 0298 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- lit 1 Καὶ νῦν δὲ ἔτι καὶ οὖς εἶπον λόγους εἰς ἀπόδειξιν τούτου ἐρῶ.
- lit 5.0 ὅταν λέγῃ·
- lit 2.1 «Ἐβρεξε κύριος πῦρ παρὰ κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ» (Γεν. 19,24)
- lit 6.1 δύο ὄντας ἀριθμῶ
- lit 5.0 μὴνύει ὁ λόγος ὁ προφητικός,
- lit 6.1 τὸν μὲν ἐπὶ γῆς ὄντα,
- lit 5.0 ὅς φησι
- lit 2.2 «καταβεβηκέναι ἰδεῖν τὴν κραυγὴν Σοδόμων» (Γεν. 18,21),
- lit 6.1 τὸν δὲ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ὑπάρχοντα, ὅς καὶ τοῦ ἐπὶ γῆς κυρίου κύριός ἐστιν, ὡς πατήρ καὶ Θεός, αἰτίος τε αὐτῶ τοῦ εἶναι καὶ δυνατῶ καὶ κυρίῳ καὶ Θεῶ.

G - 3535 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- lit 2.1 «Καὶ ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς» (Γεν. 2,7).
- lit 5.0 τί δέ ἐστι τοῦτο;
- lit 6.1 ἄρα μὴ κατὰ τὴν τινῶν ὑπόνοιαν τρεῖς ἀνθρώπους λέγομεν γενεάναι, ἓνα πνευματικόν, καὶ ἓνα ψυχικόν, καὶ ἓνα χοϊκόν;
- lit 6.2 οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλὰ περὶ ἐνὸς ἀνθρώπου ἢ πᾶσα διήγησις·
- lit 1 τὸ γὰρ
- lit 2.2 «ποιήσωμεν» (Γεν. 1,26)
- lit 6.3 περὶ μέλλοντός ἐστιν·
- lit 1 τὸ δὲ
- lit 2.1 «ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς»... (Γεν. 2,7)
- lit 7 ὥστε περὶ ἐνὸς ἀνθρώπου τοῦ αὐτοῦ ἢ διήγησις γίνεται τότε γὰρ λέγει γενέσθαι, νῦν δὲ ποιεῖ, καὶ τὸ πῶς ποιεῖ διηγεῖται.

G - 6605 : KEIMENON

«Ὡσπερ ἐκάστη τῶν τεχνῶν βοήθεια ἡμῖν πρὸς τὸ τῆς φύσεως ἀσθενές ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κεχάριστα, οἷον γεωργία μὲν, ἐπειδὴ οὐκ ἐξαρκεῖ τὰ αὐτομάτως ἐκ τῆς γῆς φυόμενα πρὸς τὴν τῶν χρεῶν παραμυθίαν· ὑφαντικὴ δέ, ἐπειδὴ ἀναγκαῖα ἡ τῶν σκεπασμάτων χρεῖα πρὸς τε τὸ εὐσχημον καὶ τὰς ἀπὸ ἀέρος βλάβας, καὶ οἰκοδομικὴ ὁμοίως· οὕτω καὶ ἰατρικὴ. Ἐπειδὴ τὸ ἐμπαθὲς ἡμῶν σῶμα ποικίλαις βλάβαις, ταῖς τε ἔξωθεν προσπιπτούσαις καὶ ταῖς ἐνδοθεν ἀπὸ τροφῶν συνισταμέναις, ὑπόκειται, καὶ πλεονασμοῖς καὶ ἐλλείψει καταπονεῖται, ἡ ἰατρικὴ τέχνη εἰς τύπον τῆς κατὰ ψυχὴν θεραπείας τὴν ἀπόθεσιν τοῦ περισσοῦ καὶ τὴν τοῦ λείποντος πρόθεσιν ὑποτιθεμένη ὑπὸ τοῦ πᾶσαν ἡμῖν τὴν ζωὴν οἰκονομοῦντος Θεοῦ συγκεχώρηται. «Ὡσπερ γάρ, εἰ ἤμεν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς, οὐδὲν ἂν ἐπινοίαις καὶ μόχθου γεωργικοῦ ἐπεδεήθημεν, οὕτω καὶ εἰ ἐν ἀπαθείᾳ ἤμεν κατὰ τὸ πρὸ τοῦ παραπτώματος ἐν τῇ δημιουργίᾳ χάρισμα, οὐδενὸς ἂν τῶν ἐξ ἰατρικῆς πρὸς παραμυθίαν ἐχρήζομεν. Ἄλλ' ὥσπερ μετὰ τὸ ἐξορισθῆναι εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀκοῦσαι τό· Ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου σου φαγῆ τὸν ἄρτον σου» (Γεν. 3,19), τότε τῇ μακρᾷ πείρᾳ καὶ τῇ περὶ τὴν γῆν ταλαιπωρίᾳ τῆς γεωργίας τὴν τέχνην συνεστησάμεθα εἰς παραμυθίαν τῶν ἐκ τῆς κατάρας λυπηρῶν, τὴν σύνεσιν ἡμῖν καὶ κατάληψιν τῆς τέχνης ταύτης τοῦ Θεοῦ χαρισσαμένου· οὕτω καὶ ἐπειδὴ ἐκελεύσθημεν εἰς τὴν γῆν πάλιν ἀποστραφῆναι, ἀφ' ἧς ἐλήφθημεν, καὶ ὀδυνηρᾶ σαρκὶ συνεζεύχθημεν εἰς φθορὰν καταδικασμένην διὰ τὴν ἁμαρτίαν καὶ διὰ τοῦτο τοῖς πάθεσι τούτοις ὑποβληθείση, παρεσχέθη ἡμῖν καὶ ἡ ἐκ τῆς ἰατρικῆς προσαγομένη τοῖς κάμουσι, κατὰ τὸ ποσὸν γοῦν ἐπικουρία». (Μ. Βασιλείου, "Ὅροι κατὰ πλάτος Β', 1. Ἐρώτησις ΝΕ' - Ἀποκρίσις. ΒΕΠΕΣ 53:212-213, P.G. 31, 1044-45).

G - 6651 : KEIMENON

«Ἄλλ' ἐπὶ τὴν ἱστορίαν βαδιζέτω ὁ λόγος, τὸ ἀρχαῖον τῆς νηστείας διεξιῶν· καὶ ὅπως πάντες οἱ ἄγιοι, ὥσπερ τινὰ κλῆρον πατρῶων διαδεξάμενοι, οὕτω διεφύλαξαν, πατὴρ παιδὶ παραδιδόντες· ὅθεν καὶ εἰς ἡμᾶς ἀκολουθία διαδοχῆς διεσώθη τὸ κτῆμα. Οὐκ ἦν ἐν τῷ παραδείσῳ οἶνος, οὐπω ζφοθυσαί, οὐπω κρεωφαγία. Μετὰ τὸν κατακλυσμὸν οἶνος· μετὰ τὸν κατακλυσμὸν, «Φάγεσθε πάντα ὡς λάχανα χόρτου» (Γεν. 9,3). Ὅτε ἀπε-

G - 6605 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- lt 1 Ὡσπερ ἐκάστη τῶν τεχνῶν βοήθεια ἡμῖν πρὸς τὸ τῆς φύσεως ἀσθενὲς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κεχάριστα, οἷον γεωργία μὲν, ἐπειδὴ οὐκ ἐξαρκεῖ τὰ αὐτομάτως ἐκ τῆς γῆς φνόμενα πρὸς τὴν τῶν χρειῶν παραμυθίαν· ὕφαντικὴ δέ, ἐπειδὴ ἀναγκαία ἢ τῶν σκεπασμάτων χρεία πρὸς τε τὸ εὐσχημον καὶ τὰς ἀπὸ ἀέρος βλάβας, καὶ οἰκοδομικὴ ὁμοίως, οὕτω καὶ ἰατρικὴ. Ἐπειδὴ τὸ ἐμπαθὲς ἡμῶν σῶμα ποικίλαις βλάβαις, ταῖς τε ἐξωθεν προσπιπτούσαις καὶ ταῖς ἔνδοθεν ἀπὸ τροφῶν συνισταμέναις, ὑπόκειται, καὶ πλεονασμοῖς καὶ ἐλλείψει καταπονεῖται, ἢ ἰατρικὴ τέχνη εἰς τύπον τῆς κατὰ ψυχὴν θεραπείας τὴν ὑπόθεσιν τοῦ περισσοῦ καὶ τὴν τοῦ λείποντος πρόθεσιν ὑποτιθεμένη ὑπὸ πᾶσαν ἡμῖν τὴν ζωὴν οἰκονομοῦντος Θεοῦ συγκεχῶρηται.
- lt 7 Ὡσπερ γάρ, εἰ ἡμεν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τροφῆς οὐδὲν ἄν ἐπινοίας καὶ μόχθου γεωργικοῦ ἐπεδεθήμεν, οὕτω καὶ εἰ ἐν ἀπαθείᾳ ἡμεν κατὰ τὸ πρὸ τοῦ παραπτώματος ἐν τῇ δημιουργίᾳ χάρισμα, οὐδενὸς ἄν τῶν ἐξ ἰατρικῆς πρὸς παραμυθίαν ἐχρήζομεν.
- lt 5.0 Ἄλλ' ὥσπερ μετὰ τὸ ἐξορισθῆναι εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀκοῦσαι τό·
- lt 2.1 «Ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου σου φαγῆ τὸν ἄρτον σου» (Γεν. 3,19),
- lt 6.1 τότε τῇ μακρᾷ πείρᾳ καὶ τῇ περὶ τὴν γῆν τάλαιπωρία τῆς γεωργίας τὴν τέχνην συνεστησάμεθα εἰς παραμυθίαν τῶν ἐκ τῆς κατάρας λυπηρῶν, τὴν σύνεσιν ἡμῖν καὶ κατάληψιν τῆς τέχνης ταύτης τοῦ Θεοῦ χαρισμένου·
- lt 5.1 οὕτω καὶ ἐπειδὴ ἐκελεύσθημεν
- lt 2.2 εἰς τὴν γῆν πάλιν ἀποστραφῆναι, ἀφ' ἧς ἐλήφθημεν,
- lt 6.2 καὶ ὀδυνηρᾷ σαρκὶ συνεξεύχθημεν εἰς φθορὰν καταδεδικασμένη διὰ τὴν ἁμαρτίαν καὶ διὰ τοῦτο τοῖς πάθεσι τούτοις ὑποβληθείση, παρασχέθη ἡμῖν καὶ ἢ ἐκ τῆς ἰατρικῆς προσαγομένη τοῖς κάμνουσι, κατὰ τὸ ποσὸν γοῦν, ἐπικουρία.

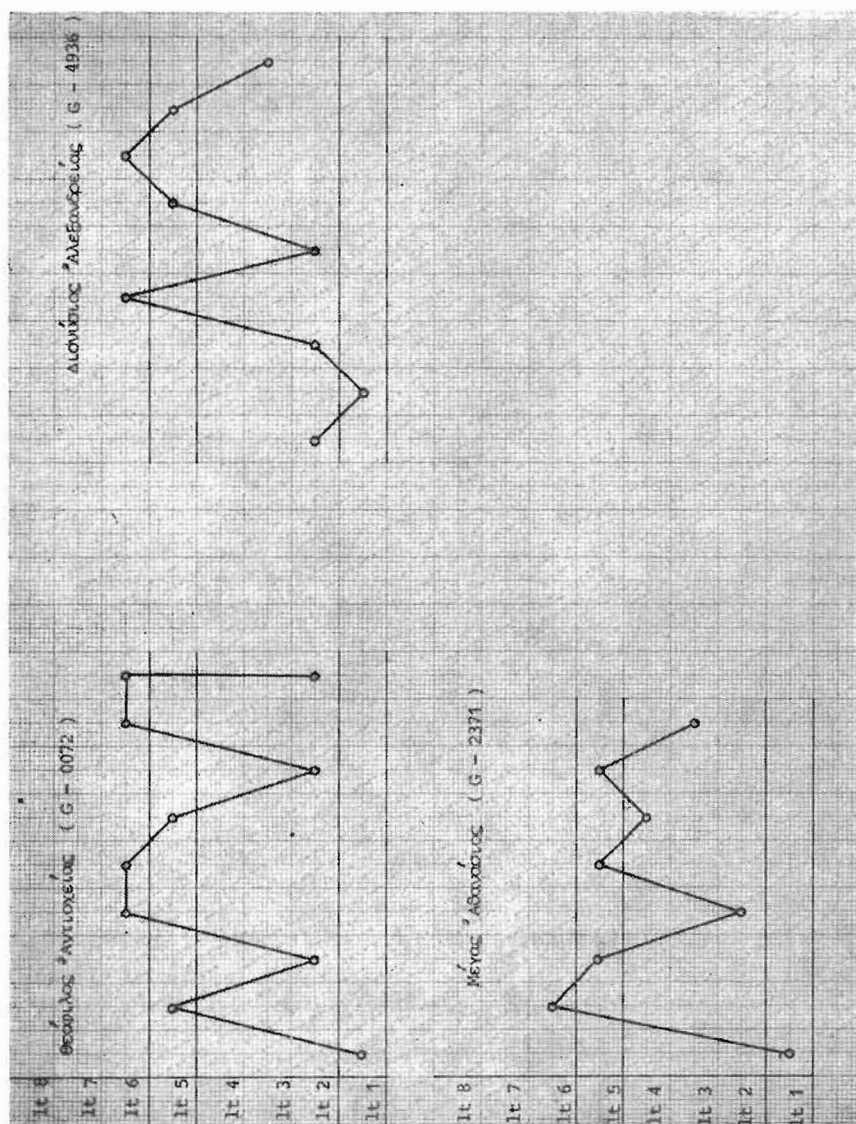
G - 6651 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- lt 1 Ἄλλ' ἐπὶ τὴν ἱστορίαν βαδιζέτω ὁ λόγος, τὸ ἀρχαῖον τῆς νηστείας διεξιῶν· καὶ ὅπως πάντες οἱ ἄγιοι, ὥσπερ τινὰ κληρὸν πατρῶν διαδεξάμενοι, οὕτω διεφύλαξαν, πατὴρ παιδὶ παραδιδόντες· ὅθεν καὶ εἰς ἡμᾶς ἀκολουθία διαδοχῆς διεσώθη τὸ κτῆμα.
- lt 6.1 Οὐκ ἦν ἐν τῷ παραδείσῳ οἶνος, οὐπω ζωοθυσίαι, οὐπω κρεωφαγαίαι. Μετὰ τὸν κατακλυσμὸν οἶνος·

γνώσθη ἢ τελείωσις, τότε συνεχωρήθη ἢ ἀπόλαυσις. Δεῖγμα δὲ τῆς τοῦ οἴνου ἀπειρίας Νῶε ἀγνοῶν τοῦ οἴνου τὴν χρῆσιν. Οὕτω γὰρ εἰς τὸν βίον παρεληλύθει, οὐδ' ἐτέτριπτο ἐν τῇ συνηθείᾳ τῇ τῶν ἀνθρώπων. Οὔτε οὖν ἄλλον θεαμένος, οὔτε αὐτὸς πειραθείς, τῇ ἀπ' αὐτοῦ βλάβῃ περιέπεσεν ἀφυλάκτως· «Ἐφύτευσε γὰρ ἄμπελον Νῶε, καὶ ἔπιεν ἀπὸ τοῦ καρποῦ, καὶ ἐμεθύσθη» (Γεν. 9,20-21)· οὐχὶ τῷ πάροις εἶναι, ἀλλὰ τῷ ἄπειρος εἶναι τῶν μέτρων τῆς μεταλήψεως. Οὕτω νεαρώτερον παραδείσου τὸ εὔρημα τῆς οἰνοποισίας καὶ οὕτως ἀρχαῖον τὸ τῆς νηστείας σεμνόν». (Μ. Βασιλείου, Περὶ νηστείας λόγος Α' 5 ΒΕΠΕΣ 54:13-14, P.G. 31,169).

- lt 5 μετὰ τὸν κατακλυσμὸν,
- lt 2.1 «Φάγεσθε πάντα ὡς λάχανα χόρτου» (Γεν. 9,3).
- lt 6.1 Ὅτε ἀπεγνώσθη ἡ τελείωσις, τότε συνεχωρήθη ἡ ἀπόλαυσις.
- lt 6.2 Δεῖγμα δὲ τῆς τοῦ οἴνου ἀπειρίας Νῶε ἀγνοῶν τοῦ οἴνου τὴν χρῆσιν. Οὐπω γὰρ εἰς τὸν βίον παρεληλύθει, οὐδ' ἐτέτριπτο ἐν τῇ συνηθείᾳ τῇ τῶν ἀνθρώπων. Οὐτε οὖν ἄλλον τεθραμμένος, οὔτε αὐτὸς πειραθείς, τῇ ἀπ' αὐτοῦ βλάβῃ περιέπεσεν ἀφυλάκτως.
- [lt 5]
- lt 2.2 «Ἐφύτευσε γὰρ ἄμπελον Νῶε, καὶ ἔπιεν ἀπὸ τοῦ καρποῦ, καὶ ἐμεθύσθη» (Γεν. 9,20-21).
- lt 6.2 οὐχὶ τῷ πάροινος εἶναι, ἀλλὰ τῷ ἄπειρος εἶναι τῶν μέτρων τῆς μεταλήψεως.
- lt 7 Οὕτω νεαρότερον παραδείσου τὸ εὖρημα τῆς οἴνοποσίας καὶ οὕτως ἀρχαῖον τὸ τῆς νηστείας σεμνόν.

ΠΙΝΑΞ 8: ΣΥΝΘΕΤΑ ΕΞΗΓΗΣΙΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ «ΝΙ», «ΝΒΙ» ΚΑΙ «ΝΒΙ»



(β) «NI», «NVI», «Nvi». Διαπιστοῦται εἰς τὸν Θεόφιλον Ἀντιοχείας (G - 0072), τὸν Διονύσιον Ἀλεξανδρείας (G - 4935) καὶ τὸν Μ. Ἀθανάσιον (G - 2372). (Πίναξ Νο 8).

Τὸ «NI» ἀνήκει εἰς τὸν Διονύσιον Ἀλεξανδρείας (G - 4936) καὶ εἶναι σαφῆς συνδυασμὸς τῆς ἐλαφροῦς παραλλαγῆς τοῦ ἀπλοῦ Ἐξηγησιογραφήματος «N» (βλ. πίνακα 2) καὶ τῆς παραλλαγῆς τοῦ ἀπλοῦ Ἐξηγησιογραφήματος «I» (βλ. πίνακα 5).

Τὸ «NVI» ἀνήκει εἰς τὸν Θεόφιλον Ἀντιοχείας (G - 0072) καὶ εἶναι σύνθεσις τοῦ ἀπλοῦ Ἐξηγησιογραφήματος «N» (παράβαλε G - 4234 καὶ G - 4216 εἰς πίνακα Νο 2) μετὰ τοῦ «V» (παράβαλε πίνακα Νο 3) καὶ τοῦ «I» (παράβαλε πίνακα Νο 5).

Τὸ Nvi ἀνήκει εἰς τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον (G - 2371) καὶ συντίθεται ἐκ τοῦ ἀπλοῦ Ἐξηγησιογραφήματος «N» (βλ. πίνακα Νο 2) καὶ τοῦ μικροῦ «v» καὶ «i».

Τὰ σημαντικώτερα χαρακτηριστικὰ τῶν ἐξηγησιογραφημάτων τούτων εἶναι:

Ἡ χρῆσις δύο ἕως τεσσάρων «ἀρχετύπων» παραθεμάτων ἢ χρῆσις δύο ἕως τριῶν λογοτύπων ἰσοτιμίας (lt 5) ἢ διατύπωσις μιᾶς ἕως τεσσάρων ἐρμηνευτικῶν θέσεων καὶ ἡ ἔλλειψις ἐφηρμοσμένης ἐρμηνείας (lt 8).

G - 0072 : KEIMENON

«Τὰ δὲ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου ποιήσεως, ἀνέκφραστός ἐστιν ὡς πρὸς ἄνθρωπον ἢ κατ' αὐτὸν δημιουργία, καίπερ σύντομον ἔχει ἡ θεία γραφή τὴν κατ' αὐτὸν ἐκφώνησιν. Ἐν τῷ γὰρ εἰπεῖν τὸν Θεόν· «Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν τὴν ἡμετέραν» (Γεν. 1,26), πρῶτον μὲν τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀνθρώπου. Πάντα γὰρ λόγῳ ποιήσας ὁ Θεὸς καὶ τὰ πάντα πάρεργα ἠγησάμενος, μόνον ἀτίδιον ἔργον χειρῶν ἄξιον ἠγεῖται τὴν ποίησιν τοῦ ἀνθρώπου. Ἔτι μὲν καὶ ὡς βοηθείας χρῆζων ὁ Θεὸς εὐρίσκεται λέγων· «Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν». Οὐκ ἄλλω δέ τι ἐῖρηκεν Ποιήσωμεν, ἀλλ' ἢ τῷ ἑαυτοῦ λόγῳ καὶ τῇ ἑαυτοῦ σοφίᾳ. Ποιήσας δὲ αὐτὸν καὶ εὐλογήσας εἰς τὸ ἀυξάνεσθαι καὶ πληρῶσαι τὴν γῆν ὑπέταξε αὐτῷ ὑποχεῖρια καὶ ὑπόδουλα τὰ πάντα, προσέταξε δὲ καὶ ἔχειν τὴν δίκαιαν αὐτὸν ἀρχῆθεν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ τῶν σπερμάτων καὶ χλοῶν καὶ ἀκροδρύων, ἅμα καὶ συνδίαίτα κελεύσας εἶναι τὰ ζῶα τῷ ἀνθρώπῳ εἰς τὸ καὶ αὐτὰ ἐσθίειν ἀπὸ πάντων τῶν σπερμάτων τῆς γῆς». (Θεοφίλου Ἀντιοχείας, Πρὸς Αὐτόλικον Β', 18 ΒΕΠΕΣ 5:34).

G - 2374 : KEIMENON

«Ταῦτα μὲν οὗτοι μυθολογοῦσιν· ἡ δὲ ἔνθεος διδασκαλία καὶ ἡ κατὰ Χριστὸν πίστις τὴν μὲν τούτων ματαιολογίαν ὡς ἀθεότητα διαβάλλει. Οὔτε γὰρ αὐτομάτως, διὰ τὸ μὴ ἀπρονόητα εἶναι, οὔτε ἐκ προϋποκειμένης ὕλης, διὰ τὸ μὴ ἀσθενῆ εἶναι τὸν Θεόν· ἀλλ' ἐξ οὐκ ὄντων καὶ μηδαμῶς ὑπάρχοντα τὰ ὅλα εἰς τὸ εἶναι πεποιημένα τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Λόγου οἶδεν, ἧ φησι διὰ μὲν Μωϋσέως· «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν» (Γεν. 1,1)· διὰ δὲ τῆς ὠφελιμωτάτης βίβλου τοῦ Ποιμένου· Πρῶτον πάντων πίστευσον ὅτι εἷς ἐστιν ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα κτίσας καὶ καταρτίσας, καὶ ποιήσας ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι. Ὅπερ καὶ Παῦλος σημαίνων φησί· «Πίστει νοοῦμεν κατηγορεῖσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων τὰ βλεπόμενα γεγονέναι» (Ἐβρ. 11,3). (Μ. Ἀθανασίου, Περὶ ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου, 3, ΒΕΠΕΣ 30:77).

G - 0072 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- lt 1 Τὰ δὲ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου ποιήσεως, ἀνέκφραστός ἐστιν ὡς πρὸς ἀνθρώπον ἢ κατ' αὐτὸν δημιουργία, καίπερ σύντομον ἔχει ἢ θεία γραφή τὴν κατ' αὐτὸν ἐκφώνησιν.
- lt 5.0 Ἐν τῷ γὰρ εἶπεῖν τὸν Θεόν·
- lt 2.1 «Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν τὴν ἡμετέραν» (Γεν. 1,26),
- lt 6.1 πρῶτον μηνύει τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀνθρώπου. Πάντα γὰρ λόγῳ ποιήσας ὁ Θεὸς καὶ τὰ πάντα πάρεργα ἡγησάμενος, μόνον αἰδίων ἔργων χειρῶν ἄξιον ἡγεῖται τὴν ποίησιν τοῦ ἀνθρώπου.
- lt 6.2 Ἔτι μὴν καὶ ὡς βοηθείας χρῆζων ὁ Θεὸς εὐρίσκειται
- lt 5.0 λέγων·
- lt 2.1 «Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν».
- lt 6.2 Οὐκ ἄλλῳ δὲ τινι εἶρηκεν Ποιήσωμεν, ἀλλ' ἢ τῷ ἑαυτοῦ λόγῳ καὶ τῇ ἑαυτοῦ σοφίᾳ.
- lt 6.3 Ποιήσας δὲ αὐτὸν καὶ εὐλογήσας εἰς τὸ αὐξάνεσθαι καὶ πληρῶσαι τὴν γῆν ὑπέταξεν αὐτῷ ὑποχείρια καὶ ὑπόδουλα τὰ πάντα, προσέταξε δὲ καὶ ἔχειν τὴν δίαίταν αὐτὸν ἀρχῆθεν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ τῶν σπερμάτων καὶ χλοῶν καὶ ἀκροδρόνων, ἅμα καὶ συνδίαίτα κελεύσας εἶναι τὰ ζῶα τῷ ἀνθρώπῳ εἰς τὸ καὶ αὐτὰ ἐσθίειν ἀπὸ πάντων τῶν σπερμάτων τῆς γῆς.

G - 2371 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- lt 1 Ταῦτα μὲν οὗτοι μυθολογοῦσιν· ἡ δὲ ἔνθεος διδασκαλία καὶ ἡ κατὰ Χριστὸν πίστις τὴν μὲν τούτων ματαιολογίαν ὡς ἀθεότητα διαβάλλει.
- lt 6.1 Οὔτε γὰρ αὐτομάτως, διὰ τὸ μὴ ἀπρονόητα εἶναι, οὔτε ἐκ προῦποκειμένης ὕλης, διὰ τὸ μὴ ἀσθενῆ εἶναι τὸν Θεόν· ἀλλ' ἐξ οὐκ ὄντων μηδαμῶς ὑπάρχοντα τὰ ὅλα εἰς τὸ εἶναι πεποιηκέναι τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Λόγου οἶδεν,
- lt 5.0 ἢ φησι διὰ μὲν Μωϋσέως·
- lt 2.1 («Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν») (Γεν. 1,1)·
- lt 5.1 διὰ δὲ τῆς ὠφελιμωτάτης βίβλου τοῦ Ποιμένος·
- lt 4.1 Πρῶτον πάντων πιστευσον, ὅτι εἷς ἐστιν ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα κτίσας καὶ καταρτίσας, καὶ ποιήσας ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι.

G - 4936 : KEIMENON

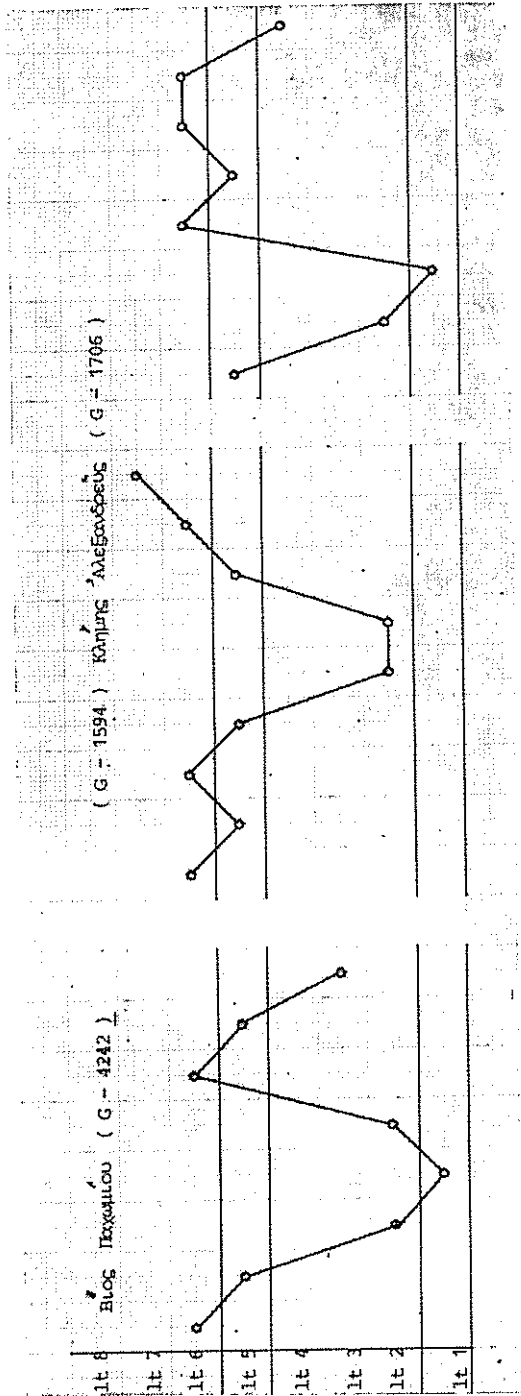
«Ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου· ἐν λύπαις φαγῆ αὐτήν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου» (Γεν. 3,17)· ἡ τὸ «Γῆ εἶ και εἰς γῆν ἀπελεύση» (Γεν. 3,19) δι' ἣν και ποικίλως αἱ θεῖαι γραφαί, τὸ περιπαθὲς τοῦ βίου δεικνῦσαι, «κοιλάδα κλαυθμῶνος» (Ψαλμ. 83,7) αὐτὸν καλοῦσιν. Μάλιστα δὲ τοῖς ἁγίοις ἐπαλγῆς ὁ κόσμος, πρὸς οὐς ἀθέμιτον αὐτῷ ψεύδεσθαι λέγοντι· «Ἐν τῷ κόσμῳ θλιψὶν ἔξετε» (Ἰω. 16,33). (Διονυσίου Ἀλεξανδρείας, Ἐξηγητικὰ Ἀποσπάσματα, ΒΕΠΕΣ 17:262).

- λι 5.2 Ὅπερ καὶ Παῦλος σημαίνων φησί·
 λι 3.1 «Πίστει νοοῦμεν κατηγορίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ, εἰς τὸ μὴ
 ἐκ φαινομένων τὰ βλεπόμενα γεγονέναι» (Ἐβρ. 11,3).

G - 4936 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- λι 2.1 «Ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου· ἐν λύπαις φαγῆ αὐτὴν πάσας
 τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου» (Γεν. 3,17).
 λι 1 ἢ τὸ
 λι 2.2 «Γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ» (Γεν. 3,19).
 λι 6.1 δι' ἣν καὶ ποικίλως αἱ θεῖαι γραφαί, τὸ περιπαθὲς τοῦ βίου δεικνύ-
 σαι,
 λι 2.3 «κοιλιάδα κλαυθμῶνος» (Ψαλμ. 23,7)
 λι 5.0 αὐτὸν καλοῦσιν,
 λι 6.2 Μάλιστα δὲ τοῖς ἀγίοις ἐπαλλαγῆς ὁ κόσμος,
 λι 5.2 πρὸς οὗς ἀθέμιτον αὐτῷ ψεύδεσθαι λέγοντι·
 λι 3.1 «Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε» (Ἰω. 16,33).

ΠΙΝΑΞ 9: ΣΥΝΘΕΤΑ ΕΞΗΓΗΣΙΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΤΥΠΩΝ «VI» «VII» «VIII» «VIII»



Ἐτέρα ὁμάς συνθέτων Ἐξηγησιογραφημάτων περιλαμβάνει Ἐξηγησιογραφήματα ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ «V». Ἐκ τῶν παρατιθεμένων παραδειγμάτων, διαπιστοῦνται αἱ ἀκόλουθοι συνθέσεις τῆς ἐρμηνευτικῆς πορείας.

- (α) «VI», ἦτοι μεγάλου V συνδεομένου ἀμέσως μετὰ I, λ.χ. εἰς τὸν Βίον Παχωμίου (G - 4242). (Πίναξ Νο 9).
- (β) «vV», ἦτοι μικροῦ v συνδεομένου μετὰ μεγάλου V, ὅπως λ.χ. εἰς Κλήμεντα τὸν Ἀλεξανδρέα (G - 1594). (Πίναξ Νο 9).
- (γ) «VvI», ἦτοι μεγάλου «V» συνδεομένου μέσῳ μικροῦ v πρὸς I, λ.χ. εἰς Κλήμεντα τὸν Ἀλεξανδρέα (G - 1706). (Πίναξ. Νο 9).

Πρέπει νὰ σημειωθῆ, ὅτι ἡ γωνία τοῦ μεγάλου V κεῖται συνήθως εἰς It 1 (G - 4242 καὶ G - 1706). Ἄλλοτε σχηματίζει διὰ διπλῆς χρήσεως It 2 βάσιν (G - 1594). Ἡ ἔναρξις γίνεται ἀπὸ It 6 (G - 4242 καὶ G - 1594) ἢ ἀπὸ τοῦ It 5 (G - 1706). Ὑπάρχουν συνήθως δύο ἄμεσοι ἢ σχεδὸν ἄμεσοι διελεύσεις ἐκ τοῦ It 2 (G - 4242 καὶ G - 1594) δύο (G - 4242 καὶ G - 1706) ἕως τρεῖς διελεύσεις διὰ τοῦ It 5 (G - 1594). Ὅμοίως δύο (G - 4242) ἕως τρεῖς διελεύσεις διὰ τοῦ It 6 (G - 1594 καὶ G - 1706). Τὸ μικρὸ v σχηματίζεται διὰ διελεύσεων ἐκ τῶν It 6, It 5 καὶ ἐπανόδου εἰς τὸ It 6 (G - 1596 καὶ G - 1706).

Τὸ I ἔχει ἀνάστροφον σχῆμα τοῦ αὐτοτελοῦς τύπου «I». (Πρβλ. Πίν. 5).

G - 1706 : KEIMENON

«... τῷ γὰρ «κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν» (Γεν. 1,26), ὡς καὶ πρόσθεν εἰρήκαμεν, οὐ τὸ κατὰ σῶμα μνηύεται, οὐ γὰρ θέμις, θνητὸν ἀθανάτῳ ἔξομοιοῦσθαι, ἀλλ' ἢ κατὰ νοῦν καὶ λογισμόν, ᾧ καὶ τὴν πρὸς τὸ εὐεργετεῖν καὶ τὴν πρὸς τὸ ἄρχειν ὁμοιότητα προσηκόντως ὁ κύριος ἐνσφραγίζεται· οὐ γὰρ αἱ ἡγεμονίαι σωμάτων ποιότησιν, ἀλλὰ διανοίας κρίσει κατορθοῦνται· «βουλαῖς γὰρ ἀνδρῶν / (δούλων) εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις, εὖ δ' οἶκος». (Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως, Στρωματεῖς Β', κεφ. XIX, ΒΕΠΕΣ 7:345, P.G. 8, 1048B).

G - 1594 : KEIMENON

«Ναὶ μὴν τὴν κατὰ τε σῶμα κατὰ τε ψυχὴν ἀγνείαν, ἣν μέτεισιν ὁ γνωστικός, ὁ πάνσοφος Μωυσῆς ἐκπρεπῶς τῇ ἐπαναλήψει χρησάμενος ἐμήνυσεν, τὸ ἀδιάφθορον τοῦ τε σώματος τῆς τε ψυχῆς διαγράφων ἐπὶ τῆς Ρεβέκκας ὡδέ πως· «ἡ δὲ παρθένος ἦν καλή, / «παρθένος ἦν», / ἀνήρ οὐκ ἔγνω αὐτὴν (Γέν. 24,16). Ρεβέκκα δὲ ἐρμηνεύεται Θεοῦ δόξα, Θεοῦ δὲ δόξα ἀφθαρσία. αὕτη ἡ / τῷ ὄντι δικαιοσύνη, μὴ πλεονεκτεῖν ἐν θατέρῳ, ὅλον δὲ εἶναι ἡγιασμένον νεῶν τοῦ κυρίου». (Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως, Στρωματεῖς Δ', κεφ. XXV, ΒΕΠΕΣ 8:104-105).

G - 4242 : KEIMENON

«Ὁ λόγος τοῦ τὰ πάντα κτίσαντος Θεοῦ ἀλήθεια, ὁ γενόμενος πρὸς τὸν πατέρα ἡμῶν Ἀβραάμ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς πρὸς αὐτὸν εὐαρεστήσεως ἦτοι ὀλοκαρπώσεως τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ αὐτοῦ, λέγοντος τοῦ Κυρίου· «Ἡ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε, ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ

G - 1706 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- li 5.0 τῷ γὰρ
 li 2.1 «κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν» (Γεν. 1,26).
 li 1 ὡς καὶ πρόσθεν εἰρήκαμεν,
 li 6.2 οὐδὲ τὸ κατὰ σῶμα
 li 5.0 μὴνύεται,
 li 6.1 οὐδὲ γὰρ θέμις θνητὸν ἀθανάτω ἐξομοιοῦσθαι, ἀλλ' ἢ κατὰ νοῦν καὶ λογισμὸν, ᾧ καὶ τὴν πρὸς τὸ ἐδεργετεῖν καὶ τὴν πρὸς τὸ ἄρχειν ὁμοιότητα προσηκόντως ὁ κύριος ἐνσφραγίζεται·
 li 6.2 οὐδὲ γὰρ αἱ ἡγεμονίαι σωμάτων ποιότησιν, ἀλλὰ διανοίας κρίσεσι κατορθοῦνται·
 li 4.1 βουλαῖς γὰρ ἀνδρῶν | (δύσων) εὐ μὲν οἰκοῦνται πόλεις, εὐ δ' οἶκος. (Ἐναναρέων)

G - 1594 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- li 6.1 ναὶ μὴν τὴν κατὰ τε σῶμα κατὰ τε ψυχὴν ἀγνείαν, ἣν μέτεισιν ὁ γνωστικὸς,
 li 5.0 ὁ πίνσοφος Μωυσεῖς ἐκπρεπῶς τῇ ἐπαναλήψει χρησάμενος ἐμήνησε,
 li 6.1 τὸ ἀδιάφθορον τοῦ τε σώματος τῆς τε ψυχῆς διαγράφων ἐπὶ τῆς Ῥεβέκκας
 li 5.0 ὡδέ πως·
 li 2.1 «ἡ δὲ παρθένος ἦν καλή», | «παρθένος ἦν», | ἀνὴρ οὐκ ἔγνω αὐτὴν (Γεν. 24,16).
 li 2.2 Ρεβέκκα (Γεν. 24,15)
 li 5.0 δὲ ἐρμηνεύεται
 li 6.2 Θεοῦ δόξα, Θεοῦ δὲ δόξα ἀφθαρσία.
 li 7 αὕτη ἡ τῷ ὄντι δικαιοσύνη, μὴ πλεονεκτεῖν ἐν θατέρῳ, ὅλον δὲ εἶναι ἡγιασμένον νεῶν τοῦ κυρίου.

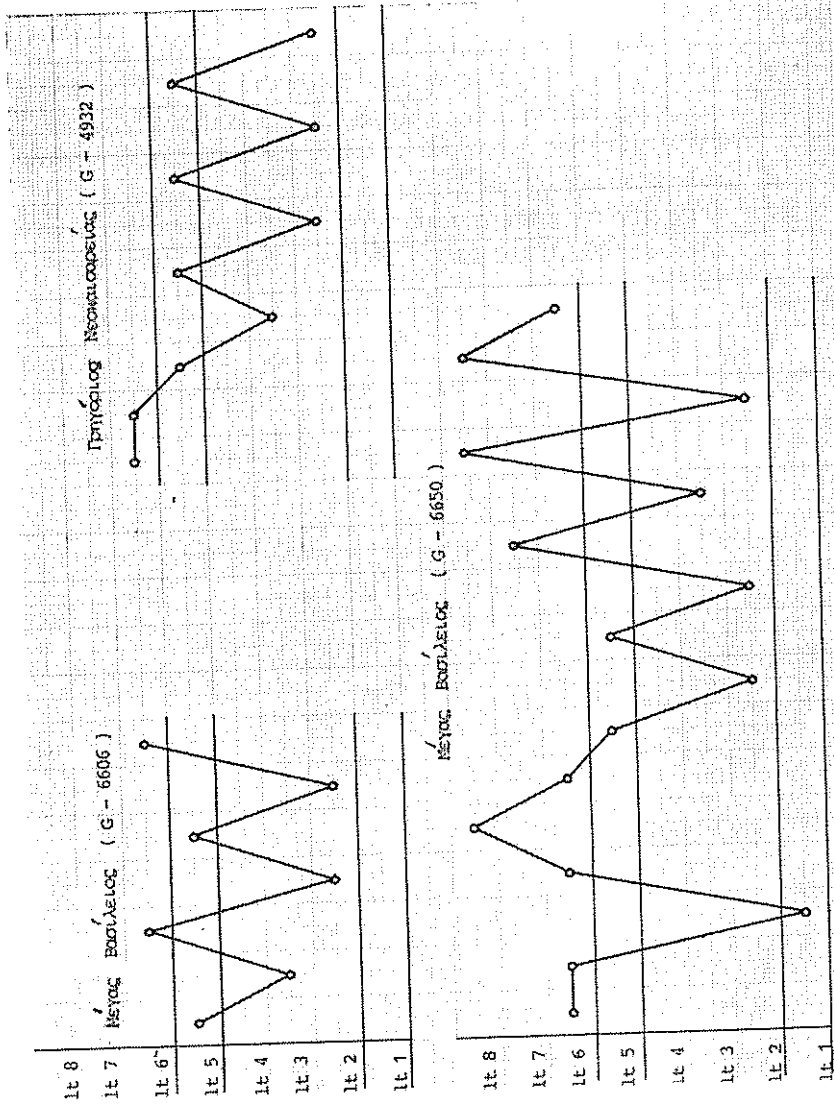
G - 4242 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- li 6.1 1. Ὁ λόγος τοῦ τὰ πάντα κτίσαντος Θεοῦ ἀλήθεια, ὁ γενόμενος πρὸς τὸν πατέρα ἡμῶν Ἐβραὰμ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς πρὸς αὐτὸν εὐαρεστίσεως ἦτοι ὀλοκαρπώσεως τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ αὐτοῦ.
 li 5.0 λέγοντος τοῦ Κυρίου·

πλήθει» καὶ πάλιν· «Ὅτι ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς» (Γεν. 22,17,18). Οὗτος γὰρ μετὰ Μωϋσέα τὸν θεράποντα αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄλλους προφήτας λαλῶν, φανεὶς ἄνθρωπος καὶ σπέρμα Ἀβραάμ (Ἑβρ. 2,16), τὴν ἐπαγγελίαν τῆς εὐλογίας εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἐπλήρωσε, τοῖς μαθηταῖς λέγων· «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος» (Ματθ. 28,19). (Παχωμίου Βίος Πρῶτος, ΒΕΠΕΣ 40:129 καὶ Βίος Τρίτος, ΒΕΠΕΣ 41:11).

- lt 2.1 «Ἡ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε, ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει» (Γεν. 22,17).
- lt 1 καὶ πάλιν·
- lt 2.2 «Ὅτι ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς» (Γεν. 22,18).
- lt 6.1 Οὗτος γὰρ μετὰ Μωϋσέα τὸν θεράποντα αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄλλους προφήτας λαλῶν, φανεὶς ἄνθρωπος καὶ σπέρμα Ἀβραὰμ (Ἑβρ. 2,16), τὴν ἐπαγγελίαν τῆς εὐλογίας εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἐπλήρωσε,
- lt 5.1 τοῖς μαθηταῖς λέγων·
- lt 3.1 «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος» (Ματθ. 28,19).

ΠΙΝΑΚ 10: ΣΥΝΘΕΤΑ ΒΕΗΓΗΣΙΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΤΥΠΩΝ «ΝΨ» «ΝΨΙ» «ΝΨΨ» «ΝΨΨΨ»



- (δ) «vW», ήτοι μέσου μεγέθους v μετά μεγάλου W, όπως λ.χ. εις τὸν Μ. Βασίλειον (G - 5606). (Πίναξ Νο 10).
- (ε) «vWI», ήτοι (μέσου) μεγέθους v, συνδεομένου μετὰ μεγάλου W καὶ I, όπως λ.χ. εις τὸν Γρηγόριον Νεοκαισαρείας (G - 4932) (Πίναξ 10).
- (στ) «VWW» ἢ «VW²», ήτοι μεγάλου V συνδεομένου μετὰ δύο ἄλλεπαλλήλων W, όπως λ.χ. εις τὸν Μέγαν Βασίλειον (G - 6650) (Πίναξ 10).

Τὸ V εις τὸ Ἐξηγησιογράφημα τῶν παραδειγμάτων εἶναι ἢ μέσον, δηλαδὴ lt 5, lt 2, lt 6, (G - 6606, Μ. Βασίλειος), lt 6, lt 5, lt 3, lt 5 (G - 4932, Γρηγόριος Νεοκαισαρείας) ἢ μεγάλου μεγέθους, δηλαδὴ lt 6, lt 1, lt 6, lt 8 (G - 6650, Μ. Βασίλειος).

Τὸ W ἄρχεται ἀπὸ τοῦ lt 6 καὶ λήγει εις τὸ αὐτὸ ἢ τὸ lt 7 (G - 6606 καὶ G - 6650, Μ. Βασίλειος), ἢ ἄρχεται καὶ λήγει εις τὸ lt 5 (G - 4932, Γρηγόριος Νεοκαισαρείας). Ὁ κατώτατος λογότυπος ἀπὸ τοῦ ὁποίου διέρχεται δις εἶναι ὁ lt 2. Παρατηρεῖται ὅμως καὶ ὁ σχηματισμὸς ἑνὸς συνεχομένου W, ἀρχομένου ἀπὸ lt 7 καὶ λήγοντος εις lt 8 (G - 5660, Μ. Βασίλειος). Τούτου ὁ κατώτατος λογότυπος εἶναι lt 2 καὶ lt 3. Πρόκειται δηλαδὴ περὶ τυπικῆς διαφορᾶς, δεδομένου ὅτι ἀμφοτέροι εἶναι λογότυποι «ἀρχετύπου» (βιβλικῶς) λόγου.

Ἡ μέση γωνία τοῦ W συμπίπτει συνήθως μὲ τὸν lt 5. Ἐξαιρέσειν τούτου ἀποτελεῖ τὸ δευτέρον W τοῦ G - 6650 (Μ. Βασίλειος), τοῦ ὁποίου ἡ μέση γωνία σχηματίζεται εις ὑψηλόν, δηλαδὴ λογότυπον ἐρμηνείας (lt 8).

G - 4932 : KEIMENON

«Καὶ πάλιν ἐὰν εἴπωσιν οἱ ἀσεβεῖς· Πῶς οὐκ ἂν εἶεν τρεῖς Θεοί, τρία Πρόσωπα, εἰ μίαν ἔχοιεν τὴν θεότητα; Ἐροῦμεν, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἀρχὴ καὶ Πατὴρ ἐστὶν τοῦ Υἱοῦ, καὶ οὗτος εἰκὼν ἐστὶ καὶ γέννημα τοῦ Πατρὸς καὶ οὐκ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Πνεῦμα ὡσαύτως πνεῦμα Θεοῦ ἐστὶν, ὡς γέγραπται· «Πνεῦμα ὁ Θεός»· (Ἰω. 4,24) ἀνωθεν δὲ ἐκ τοῦ προφήτου Δαβὶδ· «Τῷ λόγῳ Κυρίου» δεδήλωται «τοὺς οὐρανοὺς ἑστερεῶσθαι, καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῶν» (Ψαλμ. 32,6). Καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς Κοσμοποιίας γέγραπται οὕτως· «Καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος» (Γεν. 1,2). (Γρηγορίου Νεοκαισαρείας, Ἀμφιβαλλόμενα, Κατὰ Μέρος Πίστις, ΒΕΠΕΣ 17:336-337).

G - 6606 : KEIMENON

«Τὸν δὲ σκοπὸν τῆς χρήσεως ὑπέβαλεν ὁ Ἀπόστολος, διὰ μιᾶς λέξεως εἰπὼν· «Ἐχοντες διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα» (Α΄ Τιμ. 6,8), ὡς τῆς σκέπης ἡμῶν προσδεομένων μόνης· οὐκέτι μέντοι καὶ τῆς ποιικιλίας καὶ τοῦ ἀπ' αὐτῆς καλλωπισμοῦ εἰς τὴν ἀπηγορευμένην περπεριαν ἐκπιπτόντων· ἵνα μὴ τι χειρὸν λέγω. Ταῦτα γὰρ ὕστερον ἐπεισῆχθη διὰ τῆς περιέργου ματαιοτεχνίας τῷ βίῳ. Δῆλη δὲ καὶ ἡ πρώτη τῶν σκεπασμάτων χρήσις, ἣν αὐτὸς ὁ Θεὸς τοῖς ἐπιδηθεῖσιν ἔδωκεν. «Ἐποίησε γὰρ αὐτοῖς», φησὶν, «ὁ Θεὸς χιτῶνας δερματίνους» (Γεν. 3,21). Πρὸς γὰρ τὴν τῶν ἀσχημόνων ἐπικάλυψιν ἐξήρκει καὶ ἡ τοιαύτη τῶν χιτῶνων χρήσις. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἕτερος σκοπὸς συνεισέρχεται, ὁ τοῦ θάλπεσθαι διὰ τῶν σκεπασμάτων, ἀνάγκη ἀμφοτέρων ἐστοχασμένην εἶναι τὴν χρῆσιν, τοῦ τε περιστέλλειν ἡμῶν τὰ ἀσχήμονα καὶ τοῦ ἀλεξήματα εἶναι πρὸς τὴν τῶν ἀέρων βλάβην». (Μ. Βασίλειου, Ὅροι κατὰ πλάτος ΚΒ', 2, P.G. 31,977-980, ΒΕΠΕΣ 53:180).

G - 4932 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- ι 6.1 Καὶ πάλιν ἐὰν εἴπωσιν οἱ ἀσεβεῖς· Πῶς οὐκ ἂν εἶεν τρεῖς Θεοί, τρία Πρόσωπα, εἰ μίαν ἔχοιεν τὴν θεότητα;
- ι 6.2 Ἐροῦμεν, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἀρχὴ καὶ Πατὴρ ἐστὶν τοῦ Υἱοῦ, καὶ οὗτος εἰκὼν ἐστὶ καὶ γέννημα τοῦ Πατρὸς καὶ οὐκ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Πνεῦμα ὡσαύτως πνεῦμα Θεοῦ ἐστὶν,
- ι 5.0 ὡς γέγραπται·
- ι 3.1 «Πνεῦμα ὁ Θεός» (Ἰω. 4,24)
- ι 5.0 ἄνωθεν δὲ ἐκ τοῦ προφήτου Δαβὶδ·
- ι 2.1 «Τῷ λόγῳ Κυρίου»
- ι 5.0 δεδήλωται
- ι 2.1 «τοὺς οὐρανοὺς ἐστερεῶσθαι, καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῶν» (Ψαλμ. 32,6).
- ι 5.0 Καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς Κοσμοποιίας γέγραπται οὕτως·
- ι 2.2 «Καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος» (Γεν. 1,2).

G - 6606 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- ι 5.0 Τὸν δὲ σκοπὸν τῆς χρήσεως ὑπέβαλεν ὁ Ἀπόστολος, διὰ μιᾶς λέξεως εἰπὼν·
- ι 3.1 «Ἐχοντες διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα» (Α' Τιμ. 6,8),
- ι 6.1 ὡς τῆς σκέπης ἡμῶν προσδεομένων μόνης· οὐκέτι μέντοι καὶ τῆς ποικιλίας καὶ τοῦ ἀπ' αὐτῆς καλλωπισμοῦ εἰς τὴν ἀπηγορευμένην περπερίαν ἐκπιπτόντων· ἵνα μὴ τι χειρὸν λέγω. Ταῦτα γὰρ ὕστερον ἐπεισέχθη διὰ τῆς περιέργου ματαιοτεχνίας τῷ βίῳ. Δήλη δὲ καὶ ἡ πρώτη τῶν σκεπασμάτων χρήσις, ἣν αὐτὸς ὁ Θεὸς τοῖς ἐπιδηθεῖσιν ἔδωκεν.
- ι 2.1 («Ἐποίησε γὰρ αὐτοῖς»),
- ι 5.0 φησίν,
- ι 2.1 «ὁ Θεὸς χιτῶνας δερματίνους» (Γεν. 3,21).
- ι 6.1 Πρὸς γὰρ τὴν τῶν ἀσχημόνων ἐπικάλυψιν ἐξήρκει καὶ ἡ τοιαύτη τῶν χιτῶνων χρῆσις. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἕτερος σκοπὸς συνεισέρχεται, ὁ τοῦ θάλπεσθαι διὰ τῶν σκεπασμάτων, ἀνάγκη ἀμφοτέρων ἐστοχασμένην εἶναι τὴν χρῆσιν, τοῦ τε περιστέλλειν ἡμῶν τὰ ἀσχήμονα καὶ τοῦ ἀλεξήματα εἶναι πρὸς τὴν τῶν ἀέρων βλάβην.

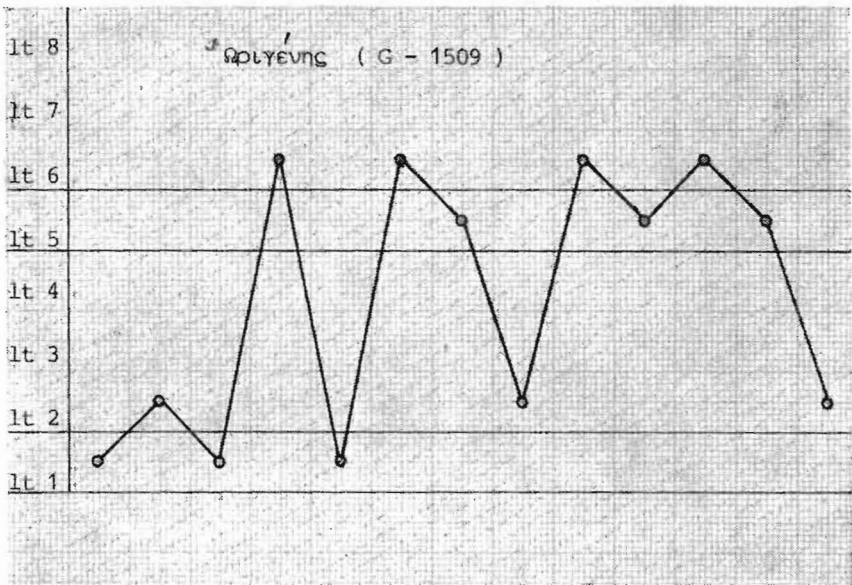
G - 6650 : KEIMENON

«Ὅτει με τὴν ἀρχαιογονίαν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ νόμου τίθεσθαι; Καὶ νόμου πρεσβυτέρα νηστεία. Ἐὰν μικρὸν ἀναμείνης, εὐρήσεις τοῦ λόγου τὴν ἀλήθειαν. Μὴ οἴου τὴν ἡμέραν τοῦ ἰλασμοῦ, τὴν διατεταγμένην τῷ Ἰσραὴλ τῷ ἑβδόμῳ μηνί, τῇ δεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς (Λευιτ. 16,29. 23,27), ταύτην εἶναι τῆς νηστείας τὴν ἀρχήν. Δεῦρο δὴ διὰ τῆς ἱστορίας βαδίζων, ἀνερευνήσον τὴν ἀρχαιογονίαν αὐτῆς. Οὐ γὰρ νεώτερον τὸ ἐφεύρεμα· πατέρων ἐστὶ τὸ κειμήλιον. Πᾶν τὸ ἀρχαιότητι διαφέρον, αἰδέσιμον. Δυσωπήθητι τὴν πολιὰν τῆς νηστείας· Συνηλικιωτίς ἐστὶ τῆς ἀνθρωπότητος· νηστεία ἐν τῷ παραδείσῳ ἐνομοθετήθη. Τὴν πρώτην ἐντολὴν ἔλαβεν Ἀδάμ· «Ἄπὸ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν οὐ φάγεσθε» (Γεν. 2,17). Τὸ δέ, «Οὐ φάγεσθε», νηστείας ἐστὶ καὶ ἐγκρατείας νομοθεσία. Εἰ ἐνήστευσεν ἀπὸ τοῦ ξύλου ἡ Εὐα, οὐκ ἂν ταύτης νῦν ἐδεόμεθα τῆς νηστείας. «Οὐ γὰρ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες» (Ματθ. 9,12). Ἐκακώθημεν διὰ τῆς ἀμαρτίας· ἰαθῶμεν διὰ τῆς μετανοίας· μετάνοια δὲ χωρὶς νηστείας ἀργή. «Ἐπικατάρατος ἡ γῆ» (Γεν. 3,17), «ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι» (Γεν. 3,18). Στυγνάζειν προσετάχθης, μὴ γὰρ τρυφᾶν. Διὰ νηστείας ἀπολόγησαι τῷ Θεῷ. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν παραδείσῳ διαγωγὴ, νηστείας ἐστὶν εἰκὼν, οὐ μόνον καθότι τοῖς ἀγγέλοις ὁμοδίαιτος ὢν ὁ ἄνθρωπος, διὰ τῆς ὀλιγαρκείας τὴν πρὸς αὐτοὺς ὁμοίωσιν κατῴρθου, ἀλλ' ὅτι καὶ ὅσα ὕστερον ἢ ἐπίνοια τῶν ἀνθρώπων ἐξεῦρεν, οὕτω τοῖς ἐν τῷ παραδείσῳ διαιτωμένοις ἐπενενόητο· οὕτω οἴνοποσίαι, οὕτω ζωοθυσίαι· οὐχ ὅσα τὸν νοῦν ἐπιθολοῖ τὸν ἀνθρώπινον» (Μ. Βασιλείου, Περὶ νηστείας Α' 3, ΒΕΠΕΣ 54:12-13, Ρ.Γ. 31,168).

G - 6650: ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- lt 6.1 Οἶμι με τὴν ἀρχαιογονίαν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ νόμου τίθεσθαι; Καὶ νόμου πρεσβυτέρα νηστεία. Ἐὰν μικρὸν ἀναμείνης εὐρήσεις τοῦ λόγου τὴν ἀλήθειαν.
- lt 6.2 Μὴ οἶου τὴν ἡμέραν τοῦ ἰλασμοῦ, τὴν διατεταγμένην τῷ Ἰσραὴλ τῷ ἑβδόμῳ μηνί, τῇ δεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς (Λευιτ. 16,29 23,27), ταύτην εἶναι τῆς νηστείας τὴν ἀρχήν.
- lt 1 Δεῦρο δὴ διὰ τῆς ἱστορίας βαδίζων, ἀνερεύνησον τὴν ἀρχαιογονίαν αὐτῆς.
- lt 6.1 Οὐδὲ γὰρ νεώτερον τὸ ἐφεύρημα πατέρων ἐστὶ τὸ κειμήλιον.
- lt 8 Πᾶν τὸ ἀρχαιότητι διαφέρον, αἰδέσιμον. Δυσωπήθητι τὴν πολιὰν τῆς νηστείας.
- lt 6.1 Συνηλικιωτὶς ἐστὶ τῆς ἀνθρωπότητος· νηστεία ἐν τῷ παραδείσῳ ἐνομοθετήθη.
- lt 5.0 Τὴν πρώτην ἐντολὴν ἔλαβεν Ἄδάμ·
- lt 2.1 («Ἀπὸ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν οὐ φάγεσθε») (Γεν. 2,17)
- lt 5 Τὸ δέ,
- lt 2.1 «Οὐ φάγεσθε),
- lt 7 νηστείας ἐστὶ καὶ ἐγκρατείας νομοθεσία. Εἰ ἐνήστευσεν ἀπὸ τοῦ ξύλου ἡ Εὐά, οὐκ ἂν ταύτης νῦν ἐδεόμεθα τῆς νηστείας.
- lt 3.1 «Οὐ γὰρ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες» (Ματθ. 9,12).
- lt 8.1 Ἐκακώθημεν διὰ τῆς ἁμαρτίας· ἰαθῶμεν διὰ τῆς μετανοίας· μετανοια δὲ χωρὶς νηστείας ἀργή.
- lt 2.2 («Ἐπικατάρτος ἡ γῆ») (Γεν. 3,17), «ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι» (Γεν. 3,18).
- lt 8 Στυγνάζειν προσετάχθης, μὴ γὰρ τρυφᾶν. Διὰ νηστείας ἀπολόγησαι τῷ Θεῷ.
- lt 6.1 Ἄλλὰ καὶ ἡ ἐν παραδείσῳ διαγωγὴ, νηστείας ἐστὶν εἰκὼν, οὐ μόνον καθότι τοῖς ἀγγέλοις ὁμοδαίτος ὢν ὁ ἄνθρωπος, διὰ τῆς ὀλιγαρκείας τὴν πρὸς αὐτοὺς ὁμοίωσιν κατώρθου, ἀλλ' ὅτι καὶ ὅσα ὕστερον ἡ ἐπίνοια τῶν ἀνθρώπων ἐξεῦρεν, οὕτω τοῖς ἐν τῷ παραδείσῳ διαιτωμένοις ἐπεπενόητο· οὕτω οἰνοποσίαι, οὕτω ζυθουσίαι· οὐχ ὅσα τὸν νοῦν ἐπιθολοῖ τὸν ἀνθρώπινον.

ΠΙΝΑΞ 11: ΣΥΝΘΕΤΟΝ ΒΞΗΓΗΣΙΟΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ «γΝννΙ»



Διάφοροι συνθέσεις Ἐξηγησιογραφημάτων διεπιστώθησαν εἰς τὰ χρησιμοποιούμενα παραδείγματα οἱ ἑξῆς.

(α) «νΝVνI» ἦτοι μικροῦ ν, μεγάλου Ν καὶ V καὶ I, ὅπως λ.χ. εἰς τὸν Ὀριγένην (G - 1509). (Πίναξ 11).

Τὸ ἀρχικὸν μικρὸν ν εἶναι ἀνεστραμμένον καὶ σχηματίζεται διὰ lt 1, lt 2 καὶ lt 1.

Τὸ Ν ἄρχεται ἀπὸ τοῦ lt 1, ἀνέρχεται εἰς τὸ lt 6, κατέρχεται εἰς lt 1 καὶ ἀνέρχεται πάλιν εἰς lt 6. Ἀπὸ τοῦ λογοτύπου τούτου ἄρχεται ὁ σχηματισμὸς τοῦ V, διερχόμενος διὰ τοῦ lt 5, κατερχόμενος εἰς lt 2 καὶ ἀνερχόμενος πάλιν εἰς lt 6.

Τὸ μικρὸν ν σχηματίζεται διὰ τῶν lt 6, lt 5, lt 6 καὶ τὸ I κατὰ τὸν συνήθη τρόπον, ἦτοι lt 6, lt 5, lt 2.

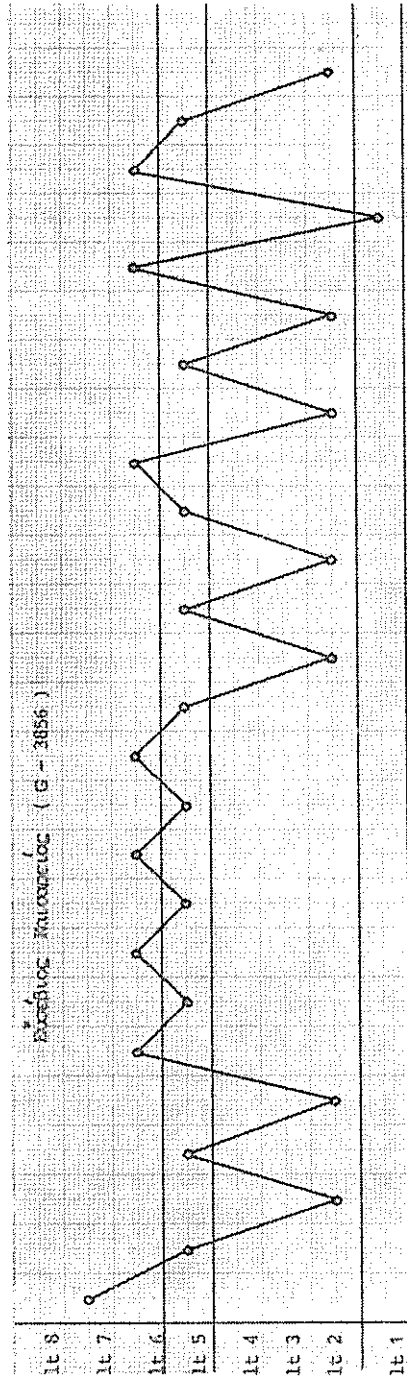
Παρατηροῦνται συνολικῶς τέσσαρες διελεύσεις διὰ τοῦ λογοτύπου τῆς ἐρμηνευτικῆς θέσεως, τρεῖς διελεύσεις διὰ τοῦ λογοτύπου τῆς ἐννοιολογικῆς ἰσοτιμίας, τρεῖς διὰ τοῦ εἰσαγωγικοῦ ἢ συνδετικοῦ λογοτύπου καὶ τρεῖς διὰ τοῦ λογοτύπου «ἀρχετύπου» (βιβλικοῦ) λόγου.

G - 1509 : KEIMENON

«Εἰ δὲ καὶ δευτέρας προφητείας ἐναργοῦς ἡμῖν εἶναι φαινομένης περὶ τοῦ Ἰησοῦ χρεία ἐστίν, ἐκθησόμεθα τὴν ἀναγραφεῖσαν πρὸ πλείστων ὄσων ἐτῶν τῆς Ἰησοῦ ἐπιδημίας ὑπὸ Μωϋσέως, φήσαντος τὸν Ἰακώβ ἀπαλασσομένον τοῦ βίου πεπροφητευκέναι ἐκάστῳ τῶν υἱῶν καὶ τῷ Ἰούδα εἰρηκέναι μετὰ τῶν ἄλλων τὸ· «Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ» (Γεν. 49,10). ἐντυγχάνων δέ τις τῇ προφητεία ταύτῃ, κατὰ μὲν τὸ ἀληθὲς πολλῶ πρεσβυτέρα τυγχανούσῃ Μωϋσέως, ὡς δ' ἂν ὑπονοήσαι τις τῶν οὐ πιστῶν, ὑπὸ Μωϋσέως λεχθεῖση, θαυμάσαι ἂν, πῶς Μωϋσῆς δεδύνηται προειπεῖν ὅτι οἱ τῶν Ἰουδαίων βασιλεύοντες, δώδεκα οὐσῶν φυλῶν ἐν αὐτοῖς, ἀπὸ τῆς Ἰούδα φυλῆς γεννηθέντες ἄρξουσι τοῦ λαοῦ. διὸ καὶ ὁ πᾶς λαὸς Ἰουδαῖοι ὀνομάζονται, τῆς βασιλευούσης φυλῆς ὄντες ἐπώνυμοι. καὶ δεύτερον δ' ἂν θαυμάσαι τὴν προφητείαν ὁ εὐγνωμόνως αὐτῇ ἐντυγχάνων, τίνα τρόπον εἰπὼν ἀπὸ τῆς Ἰούδα φυλῆς ἔσσεσθαι τοὺς ἄρχοντας καὶ ἡγεμόνας τοῦ λαοῦ ἔστησε καὶ τὸ τέλος τῆς ἀρχῆς αὐτῆς εἰπὼν οὐκ ἐκλείψει ἄρχοντα «ἐξ Ἰούδα» καὶ ἡγούμενον «ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ, καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν» (Γεν. 49,10). ἦλθε γὰρ ὅ ἐστι «τὰ ἀποκείμενα», ὁ Χριστὸς τοῦ Θεοῦ, «ὁ ἄρχων» τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ· καὶ σαφῶς γέγονεν οὗτος μόνος παρὰ τοὺς πρὸ αὐτοῦ πάντας, θαρρῶν δ' ἂν εἴποιμι καὶ τοὺς μετ' αὐτόν, «προσδοκία ἐθνῶν»· ἀπὸ γὰρ πάντων τῶν ἐθνῶν πεπιστεύκασιν τῷ Θεῷ δι' αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὸ εἰρημένον ὑπὸ τοῦ Ἡσαίου ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἤλπισαν εἰπόντος· «ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν» (Ἡσ. 42,4). (Ὁριγένους, Κατὰ Κέλσου Α', LIII, ΒΕΠΕΣ 9:107-208, P.G. 11:757CD-760A).

G - 1509 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- lt 1 Εἰ δὲ καὶ δευτέρας προφητείας ἐναργοῦς ἡμῶν εἶναι φαινομένης περὶ τοῦ Ἰησοῦ χρεία ἐστίν, ἐκθροσόμεθα τὴν ἀναγραφείσαν πρὸ πλείστων ὄσων ἐτῶν τῆς Ἰησοῦ ἐπιδημίας ὑπὸ Μωϋσέως, φήσαντος τὸν Ἰακώβ ἀπαλλασσόμενον τοῦ βίου πεπροφητευκέναι ἐκάστῳ τῶν υἱῶν καὶ τῷ Ἰούδα εἰρηκέναι μετὰ τῶν ἄλλων τό·
- lt 2.1 «οὐκ ἐκλείπει ἀρχῶν ἐξ Ἰούδα καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ» (Γεν. 49,10).
- lt 1 ἐντυγχάνων δέ τις τῇ προφητεία ταύτῃ, κατὰ μὲν τὸ ἀληθές πολλῶν πρεσβυτέρων τυγχανούσῃ Μωϋσέως, ὡς δ' ἂν ὑπονοῆσαί τις τῶν οὐ πιστῶν, ὑπὸ Μωϋσέως λεχθείσῃ, θαυμάσαι ἂν, πῶς Μωϋσῆς δεδύνηται προειπεῖν ὅτι
- lt 6.1 οἱ τῶν Ἰουδαίων βασιλεύοντες, δώδεκα οὐσῶν φυλῶν ἐν αὐτοῖς, ἀπὸ τῆς Ἰούδα φυλῆς γεννηθέντες ἄρξουσιν τοῦ λαοῦ. διὸ καὶ ὁ πᾶς λαὸς Ἰουδαῖοι ὀνομάζονται, τῆς βασιλευούσης φυλῆς ὄντες ἐπώνυμοι.
- lt 1 καὶ δεύτερον δ' ἂν θαυμάσαι τὴν προφητείαν ὁ εὐγνωμότως αὐτῇ ἐντυγχάνων,
- lt 6.2 τίνα τρόπον εἰπὼν ἀπὸ τῆς Ἰούδα φυλῆς ἔσεσθαι τοὺς ἄρχοντας καὶ ἡγεμόνας τοῦ λαοῦ ἔστησε καὶ τὸ τέλος τῆς ἀρχῆς αὐτῆς
- lt 5.0 εἰπὼν
- lt 2.1 οὐκ ἐκλείψει ἀρχοντα «ἐξ Ἰούδα» καὶ ἡγούμενον «ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ, καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν» (Γεν. 19,10).
- lt 6.3 ἦλθε γὰρ ᾧ ἐστὶ «τὰ ἀποκείμενα», ὁ Χριστὸς τοῦ Θεοῦ, «ὁ ἀρχων» τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ· καὶ σαφῶς γέγονεν ὁδτος μόνος παρὰ τοὺς πρὸ αὐτοῦ πάντας, θαρρῶν δ' ἂν εἴποιμι καὶ τοὺς μετ' αὐτόν, «προσδοκία ἐθνῶν»· ἀπὸ γὰρ πάντων τῶν ἐθνῶν πεπιστεύκασιν τῷ Θεῷ δι' αὐτοῦ
- lt 5.1 καὶ κατὰ τὸ εἰρημένον ὑπὸ τοῦ Ἡσαίου
- lt 6.3 ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἤλπισαν
- lt 5.1 εἰπόντος·
- lt 2.2 «ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιούσιν» (Ἡσ. 42,4).

ΠΙΝΑΞ 12: ΣΥΝΘΕΤΟΝ ΕΞΗΓΗΣΙΟΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ «W VVV WWVI» (WV²W²VI)

(β) «WⁿnnWWVI» (ἢ «Wⁿ³W²VI»), ἦτοι μεγάλου W, τριῶν μικρῶν n δύο μεγάλων W, μεγάλου V καὶ I, ὅπως λ.χ. εἰς τὸν Εὐσέβιον Καισαρείας (G - 3856). (Πίναξ 12). Πρβλ. τὸν τύπον «W» (Πρβλ. πίνακα 4).

Ἡ ἐρμηνευτικὴ διαδικασία ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ἐρμηνευτικοῦ συμπεράσματος (It 7), προχωρεῖ διὰ τῆς ἐρμηνευτικῆς ἰσοτιμίας (It 5) εἰς τὸ ἀρχέτυπον κείμενον (It 2). Ἐπανερχεται διὰ τῆς ἐρμηνευτικῆς ἰσοτιμίας (It 5) εἰς τὸ ἀρχέτυπον κείμενον. Ἡ συνέχεια παρουσιάζει μίαν συνεχῆ μετάβασιν ἀπὸ τῆς ἐρμηνευτικῆς θέσεως εἰς τὴν ἐρμηνευτικὴν ἰσοτιμίαν (It 6, It 5) καὶ κατόπιν συνεχίζεται μὲ δύο ἀλλεπαλλήλους τύπους W καὶ δι' ἑνὸς τύπου V καταλήγει εἰς τύπον I (Πρβλ. πίνακα 5).

Τὸ μικρὸν n σχηματίζεται διὰ συνεχομένων διελεύσεων ἐκ τῶν It 6, It 5.

Ὁ σύνθετος οὗτος τύπος εἶναι χαρακτηριστικὸν παράδειγμα ἐλευθερίας εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν διαφόρων ἐρμηνευτικῶν λογοτύπων.

G - 3856 : KEIMENON

«Ἀλλὰ καὶ ὁ κατ' ἀρετὴν βίος ἢ τε κατὰ εὐσέβειαν πολιτεία ὡσπερ τοῖς ἔθνεσιν ἅπασι διὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ νουθεσίας κεκήρυκται δίχα τῆς κατὰ Μωσέα διαταγῆς, οὕτως καὶ τοῖς παλαιοῖς ἐκείνοις ὁ αὐτὸς τῆς εὐσεβείας καταρωθῶτο τρόπος. οὗτ' οὖν σώματος αὐτοῖς περιτομῆς ἔμελεν, ὅτι μηδ' ἡμῖν· οὔτε ἀποχῆς τῶν τοιῶνδε ζώων βρώσεως, ὅτι μηδὲ ἡμῖν. αὐτίκα τὸν Μελχισεδεκ ὁ Μωσῆς εἰσάγει «ἱερέα τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου», (Γεν. 14,18) οὐ τὸ σῶμα περιτετημένον, οὐ μύρω σκευαστῶ κατὰ Μωσέα κεχρισμένον, οὐ σάββατον τί ποτ' ἐστὶν εἰδῶτα, οὐδ' ὅλως τι τῶν μετὰ ταῦτα τῶ παντὶ Ἰουδαίων ἔθνει διὰ Μωσέως παρηγγελμένων ἐπαίοντα, ἀντικρυς δὲ κατὰ τὸ Χριστοῦ εὐαγγέλιον βιοῦντα. πλὴν ἀλλ' ὅμως «ἱερέα τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου» (Γεν. 14,18) φησὶν αὐτὸν ὁ Μωυσῆς γεγονέναι, καὶ τοῦ Ἀβραάμ κρείττονα· εἰσῆκται γοῦν τὸν Ἀβραάμ εὐλογῶν. τοιοῦτός τις ἦν καὶ Νῶε, «ἄνθρωπος δίκαιος ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ» (Γεν. 6,9), ὃν καὶ ζώπυρον σπέρμα τῶ γενεῖ τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ τοῦ κατακλυσμοῦ φθορᾷ πάντων τῶν ἐπὶ γῆς ἀπολλυμένων ὁ τῶν ὅλων Θεὸς διεφύλαξεν. οὐδὲν γοῦν οὐδὲ οὗτος τῶν Ἰουδαϊκῶν ἔθων ἐπιστάμενος, οὔτε ἐν περιτομῇ σώματος οὗτ' ἐν τοῖς ἄλλοις τοῖς ὑπὸ Μωσέως διατεταγμένοις, ὅμως δίκαιος, εἰ καὶ τις ἄλλος, ἀνηγόρευται. καὶ πρό γε τούτου ὁ Ἐνώχ, ὃς καὶ λέγεται εὐηρεστηκέναι (Γεν. 5,24) τῶ Θεῷ καὶ μετατεθεῖσθαι ὡς μὴ εὐρίσκεσθαι αὐτοῦ θάνατον, τοιοῦτος δὲ καὶ οὗτος γεγονῶς οὔτε τὸ σῶμα περιτέμνητο οὔτε τι τῆς Μωσέως μετῆει νομοθεσίας, ἀντικρυς δὲ χριστιανικῶς ἀλλ' οὐχὶ Ἰουδαϊκῶς ζῶν ἀναπέφησε. καὶ αὐτὸς δ' Ἀβραάμ μετὰ τοὺς προωνομασμένους γεγονῶς καὶ νεώτερος παρ' αὐτοὺς τοῖς χρόνοις, πρεσβύτης δὲ διὰ τὴν ἡλικίαν, διὰ τοὺς μέλλοντας ἐξ αὐτοῦ φῦναι ὡσπερ τινὰ σφραγίδα τὴν περιτομὴν (Ρωμ. 4,11) πρῶτος ὑπέμεινε τοῦ σώματος, γνώρισμα τῆς αὐτοῦ διαδοχῆς τοῖς ἐξ αὐτοῦ κατὰ σάρκα γενησομένοις τουτὶ τὸ σημεῖον παραδιδούς φέρειν· πρὸ δέ γε τῆς παιδοποιίας καὶ πρὸ τῆς περιτομῆς καὶ αὐτὸς διὰ τῆς τῶν εἰδώλων ἀναχωρήσεως καὶ τῆς ἐνός τοῦ ἐπὶ πάντων Θεοῦ ὁμολογίας καὶ διὰ μόνου τοῦ κατ' ἀρετὴν βίου δείκνυται χριστιανικῶς ἀλλ' οὐχὶ Ἰουδαϊκῶς βεβιωκῶς. μεμαρτύρηται γοῦν τὰ προστάγματα καὶ τὰς ἐντολάς τὰ τε δικαιώματα καὶ τὰ νόμιμα τοῦ Θεοῦ πρὸ τῆς Μωσέως διαταγῆς πεφυλαγμένους. λέγει δ' οὖν πρὸς τὸν Ἰσαάκ χρηματίζων ὁ Θεός· «καὶ δώσω τῶ σπέρματί σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῶ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ἀνθ' ὧν ὑπήκουσεν Ἀβραάμ ὁ πατήρ σου τῆς ἐμῆς φωνῆς, καὶ

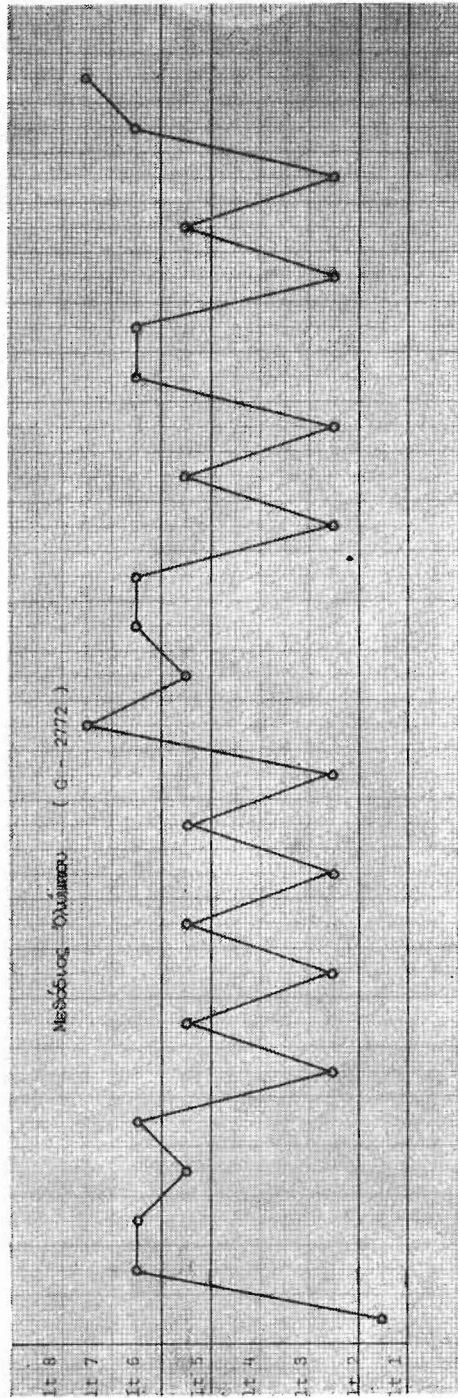
G - 3856 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- λι 7 Ἐὰν καὶ ὁ κατ' ἀρετὴν βίος ἢ τε κατὰ εὐσεβίαν πολιτεία ὡσπερ τοῖς ἔθνεσιν ἅπασιν διὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ νοουθεσίας κεκήρυκται δίχα τῆς κατὰ Μωσέα διαταγῆς, οὕτως καὶ τοῖς παλαιοῖς ἐκείνοις ὁ αὐτὸς τῆς εὐσεβείας κατωρθοῦτο τρόπος. οὗτ' οὖν σώματος αὐτοῖς περιτομῆς ἔμελεν, ὅτι μηδ' ἡμῖν οὔτε ἀποχῆς τῶν τοιῶνδε ζώων βρώσεως, ὅτι μηδὲ ἡμῖν.
- λι 5.0 αὐτίκα
- λι 2.1 τὸν Μελχισεδέκ
- λι 5.0 ὁ Μωσῆς εἰσάγει
- λι 2.1 «ἱερέα τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου» (Γεν. 14,18)
- λι 6.1 οὐ τὸ σῶμα περιτετημένον, οὐ μύρω σκεναστῶ κατὰ Μωσέα κεχρισμένον, οὐ Σάββατον τί ποτ' ἐστὶν εἰδῶτα, οὐδ' ὅλως τι τῶν μετὰ ταῦτα τῶ παντὶ Ἰουδαίων ἔθνει διὰ Μωσέως παρηγγελμένων ἐπαίοντα, ἀντικρὺς δὲ κατὰ τὸ Χριστοῦ εὐαγγέλιον βιοῦντα.
- λι 5.0 πλὴν ἀλλ' ὁμως
- λι 6.1 «ἱερέα τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου»
- λι 5.0 φησὶν
- λι 6.1 αὐτόν
- λι 5.0 ὁ Μωσῆς
- λι 6.1 γεγενῆσθαι καὶ τοῦ Ἀβραάμ κρείττονα·
- λι 5.0 εἰσῆκται γοῦν
- λι 2.0 τὸν Ἀβραάμ εὐλογῶν (Γεν. 14,19).
- λι 5.1 Τοιοῦτός τις ἦν καὶ Νῶε,
- λι 2.2 «ἄνθρωπος ἄκακος ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ» (Γεν. 6,9),
- λι 5.1 ὃν καὶ ζώπυρον σπέρμα τῶ γενεῖ τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ τοῦ κατακλυσμοῦ φθορᾷ πάντων τῶν ἐπὶ γῆς ἀπολλυμένων ὁ τῶν ἄλλων Θεὸς διεφύλαξεν.
- λι 6.2 οὐδὲν γοῦν οὐδὲ οὗτος τῶν ἰουδαϊκῶν ἔθων ἐπιστάμενος, οὔτε ἐν περιτομῇ σώματος οὗτ' ἐν τοῖς ἄλλοις τοῖς ὑπὸ Μωσέως διατεταγμένοις, ὁμως δίκαιος εἶ καὶ τις ἄλλος, ἀνηγγόρευται
- λι 2 καὶ πρό γε τούτου ὁ Ἐνώχ,
- λι 5.0 ὃς καὶ λέγεται
- λι 2 εὐηρεστηκέναι (Γεν. 5,24) τῶ Θεῷ καὶ μετατελεῖσθαι ὡς μὴ εὐρίσκεσθαι αὐτοῦ θάνατον,

ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰ δικαιώματά μου, καὶ τὰ νόμιμά μου» (Γεν. 26,4-6). (Εὐσεβίου Καισαρείας, Εὐαγγελικὴ Ἀπόδειξις Α' VI, ΒΕΠΕΣ 27:311-32, P.G. 22, 49AB-52A).

- lt 6.3 τοιοῦτος δὲ καὶ οὗτος γεγονῶς οὔτε τὸ σῶμα περιτέμνητο οὔτε τῆς Μωσέως μετήει νομοθεσίας, ἄντικρυς δὲ χριστιανικῶς ἀλλ' οὐχὶ ἰουδαϊκῶς ζῶν ἀναπέφηνε.
- lt 1 καὶ αὐτὸς δ' Ἀβραὰμ μετὰ τοὺς προωνομασμένους γεγονῶς καὶ νεώτερος παρ' αὐτοὺς τοῖς χρόνοις, πρεσβύτης δὲ διὰ τὴν ἡλικίαν, διὰ τοὺς μέλλοντας ἐξ αὐτοῦ φῆναι ὡσπερ τινὰ σφραγιδα τὴν περιτομῆν (Ῥωμ. 4,11) πρῶτος ὑπέμεινε τοῦ σώματος, γνώρισμα τῆς αὐτοῦ διαδοχῆς τοῖς ἐξ αὐτοῦ κατὰ σάρκα γενησομένοις τουτὶ τὸ σημεῖον παραδιδοὺς φέρειν·
- lt 6.4 πρὸ δέ γε τῆς παιδοποιίας καὶ πρὸ τῆς περιτομῆς καὶ αὐτὸς διὰ τῆς τῶν εἰδώλων ἀναχωρήσεως καὶ τῆς ἐνὸς τοῦ ἐπὶ πάντων Θεοῦ ὁμολογίας καὶ διὰ μόνου τοῦ κατ' ἀρετὴν βίου δείκνυται χριστιανικῶς ἀλλ' οὐχὶ ἰουδαϊκῶς, βεβιωκῶς. μεμαρτύρηται γοῦν τὰ προστάγματα καὶ τὰς ἐντολάς τὰ τε δικαιώματα καὶ τὰ νόμιμα τοῦ Θεοῦ πρὸ τῆς Μωσέως διαταγῆς πεφυλαγμένους.
- lt 5.0 λέγει δ' οὖν πρὸς Ἰσαὰκ χρηματίζων ὁ Θεός·
- lt 2.3 «καὶ δώσω τῷ σπέρματί σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ἀνθ' ὧν ὑπήκουσεν Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ σου τῆς ἐμῆς φωνῆς, καὶ ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰ δικαιώματά μου, καὶ τὰ νόμιμά μου» (Γεν. 26,4-5).

ΠΙΝΑΞ 13: ΣΥΝΘΕΤΟΝ ΕΞΗΓΗΣΙΟΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ «ΓΥWWVWW» (ΓΥWzγWz)



(γ) $I\nu WW\nu WW$ ἢ $I\nu W^2\nu W^2$ ἦτοι I, μικροῦ ν , δύο W, μικροῦ ν καὶ δύο W, (βλ. Πίναξ 13).

Τὸ ἀπόσπασμα προέρχεται ἀπὸ τὸν Μεθόδιον τὸν Ὀλύμπου (G-2772).

Τὸ I ἀποκλείνει τοῦ συνήθους, σχηματιζόμενον διὰ διελεύσεως μόνον ἐκ τῶν lt 1 καὶ lt 6. Τὸ μικρὸ ν σχηματίζεται διαφοροτρόπως· τὸ πρῶτον διὰ τῶν lt 6, lt 5, καὶ lt 6, τὸ δεύτερον διὰ τοῦ lt 7, lt 5, lt 6.

Τὰ τέσσαρα W σχηματίζονται καὶ αὐτὰ διαφοροτρόπως, ἦτοι τὸ πρῶτον διὰ τῶν lt 6, lt 2, lt 5, lt 2 καὶ lt 5, τὸ δεύτερον συνεχόμενον τοῦ πρώτου, διὰ τῶν lt 5, lt 2, lt 5, lt 2 καὶ lt 7, τὸ τρίτον διὰ τῶν lt 6, lt 2, lt 5, lt 2, καὶ lt 6 καὶ τὸ τέταρτον διὰ τῶν lt 6, lt 2, lt 5, lt 2, lt 6, καὶ lt 7.

Συνολικῶς παρατηροῦμεν ὀκτῶ διελεύσεις διὰ τοῦ lt 2, ἦτοι λογοτύπου τοῦ «ἀρχετύπου» (βιβλικῶ) λόγου καὶ ἑπτὰ διελεύσεις διὰ τοῦ lt 5, ἦτοι λογοτύπου τῆς ἐννοιολογικῆς ἰσοτιμίας. Ἐπίσης ἔχομεν ὀκτῶ διελεύσεις διὰ τοῦ lt 6, ἦτοι τῆς ἐρμηνευτικῆς θέσεως, δύο διελεύσεις διὰ τοῦ lt 7, ἦτοι τῆς ἐπιλεγείσης ἐρμηνευτικῆς θέσεως καὶ μίαν διέλευσιν διὰ τοῦ lt 1, ἦτοι τοῦ εἰσαγωγικοῦ λογοτύπου. Πρέπει νὰ σημειωθῇ δ' ὅτι, εἰς σύνθετα Ἐξηγησιογραφήματα ὡς τὸ προκείμενον, δυνατὸν νὰ προκύψουν διαφοραὶ τινες εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν λογοτύπων συνδέσεως (lt 1) καὶ ἐννοιολογικῆς ἰσοτιμίας (lt 5).

G - 2772 : KEIMENON

«...ὁ δὲ Θεὸς καὶ ἀθανασία καὶ ζωὴ καὶ ἀφθαρσία, ἔργον δὲ ἄνθρωπος Θεοῦ· πᾶν δὲ τὸ ὑπὸ ἀθανασίας ἐργασθὲν ἀθάνατον. ἀθάνατος ἄρα ὁ ἄνθρωπος. διὸ δὴ τὸν μὲν ἄνθρωπον αὐτούργησεν αὐτός, τὰ δὲ λοιπὰ γένη τῶν ζώων ἀέρι καὶ γῆ καὶ ὕδατι προσέταξε φέρειν. ἄνθρωπος δὲ ἀληθέστατα κατὰ φύσιν οὔτε ψυχὴ χωρὶς σώματος οὔτ' αὖ πάλιν σῶμα χωρὶς ψυχῆς, ἀλλὰ τὸ ἐκ συστάσεως ψυχῆς καὶ σώματος εἰς μίαν τὴν τοῦ καλοῦ μορφήν συντεθέν. ὅθεν ἐντεῦθεν ἀθάνατον δὴ τὸν ἄνθρωπον γεγονέναι φαίνεται, φθορᾶς τε ἀπάσης καὶ νόσων ἐκτός. μάθου δ' ἂν τις τοῦτο καὶ ἀπὸ τῆς γραφῆς ἱκανῶς. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων, ὅποσα χρόνων μετακοσμοῦνται διαστολαῖς ἡβῶντα καὶ γηράσκοντα, «ἐξαγαγέτω» λέγεται «τὰ ὕδατα ἐρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ» (Γεν. 3,20) καὶ «ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος τετράποδα καὶ ἐρπετὰ καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος» (Γεν. 1,24), ἐπὶ δὲ τοῦ ἀνθρώπου ὡσαύτως ἐκείνοις οὐκέτι «ἐξαγαγέτω ἡ γῆ» ἢ «ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα» ἢ «γενηθήτωσαν φωστῆρες» (Γεν. 1,14), ἀλλὰ «ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμετέραν καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ πάντων τῶν κτηνῶν» (Γεν. 1,26) καὶ «ἔλαβεν ὁ Θεὸς χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον» (Γεν. 2,7).

Καὶ ἵνα δὴ μᾶλλον καὶ ὑμεῖς τὴν διαφορὰν αἴσθησθε, ὡς ὄλω καὶ παντὶ τῶν ἄλλων διαφέρων καὶ ἐν δευτέρᾳ τιμῇ τῶν ἀγγέλων ἐγκαταλεχθεὶς ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκεται ἀθάνατος ὢν, φέρε κατὰ τὸν ἀληθῆ πάλιν καὶ ὀρθόδοξον καὶ τοῦτο διαλάβωμεν λογισμὸν. τοῖς μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς εἰσπνοῆς τοῦ κατὰ τὸν ἀέρα πνεύματος (τὸ) ἐμψυχῶσθαι ἐδόθη καὶ ζῆν, τῷ δὲ ἐξ αὐτῆς τῆς ἀθανάτου καὶ διαφερούσης οὐσίας. «ἐνεφύσησε» γὰρ ὁ Θεὸς «εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν» (Γεν. 2,7) καὶ τοῖς μὲν δουλεύειν καὶ ἄρχεσθαι προσετάγη, τῷ δὲ ἄρχειν καὶ δεσπόζειν. καὶ τοῖς μὲν διάφορα σχήματα φύσεως δίδονται καὶ μορφαί, ὅποσας ἡ (γῆς) στερέμνιος καὶ ὀρατὴ φύσις κελεύοντος Θεοῦ ἐγέννησε, τῷ δὲ τὸ θεοειδὲς καὶ θεοείκελον καὶ πάντα πρὸς ἐκείνην ἀπηκριβωμένον τὴν πρωτότυπον τοῦ πατρὸς καὶ μονογενῆ εἰκόνα. «ἐποίησε γὰρ ὁ Θεός» (φησι) «τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν» (Γεν. 1,27). διὸ καὶ ἐμέλησεν αὐτῷ τοῦ σφετέρου ἀγάλματος τῆς διαμονῆς, ἵνα μὴ εὐάλωτον ἢ πρὸς διαφθοράν, καθάπερ καὶ τῶν ἀνδριάντων τοῖς δημιουργοῖς. οὐ γὰρ μόνον κάλλους τῶν ἀγαλμάτων αὐτοῖς καὶ τῆς εὐπρεπείας αὐτῶν πεφρόντισται, ὅπως ὧσι περικαλλῆ μεγαλοπρεπῶς,

G - 2772 : ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΤΥΠΟΙ

- lit 1 ὁ δὲ Θεὸς καὶ ἀθανασία καὶ ζωὴ καὶ ἀφθαρσία, ἔργον δὲ ἄνθρωπος Θεοῦ· πᾶν δὲ τὸ ὑπὸ ἀθανασίας ἐργασθὲν ἀθάνατον. ἀθάνατος ἄρα ὁ ἄνθρωπος.
- lit 6.1 διὸ δὴ τὸν μὲν ἄνθρωπον αὐτούργησεν αὐτός, τὰ δὲ λοιπὰ γένη τῶν ζώων ἀέρι καὶ γῆ καὶ ὕδατι προσέταξε φέρειν.
- lit 6.2 ἄνθρωπος δὲ ἀληθέστατα λέγεται κατὰ φύσιν οὔτε ψυχὴ χωρὶς σώματος οὐτ' αὖ πάλιν σῶμα χωρὶς ψυχῆς, ἀλλὰ τὸ ἐκ συστάσεως ψυχῆς καὶ σώματος εἰς μίαν τὴν τοῦ καλοῦ μορφὴν συντεθέν. ὅθεν ἐντεῦθεν ἀθάνατον δὴ τὸν ἄνθρωπον γεγονέναι φαίνεται, φθορᾶς τε ἀπάσης καὶ νόσων ἐκτός,
- lit 5.0 μάθοι δ' ἂν τις τοῦτο καὶ ἀπὸ τῆς γραφῆς ἰκανῶς.
- lit 6.1 ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων, ὅποσα χρόνων μετακοσμοῦνται διαστολαῖς ἡβῶντα καὶ γηράσκοντα,
- lit 2.1 «ἐξαγαγέτω»
- lit 5.0 λέγεται
- lit 2.1 «τὰ ὕδατα ἐρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ» (Γεν. 1,20).
- lit 1(5) καὶ
- lit 2.2 «ἐξαγαγέτω ἢ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος τετράποδα καὶ ἐρπετὰ καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος» (Γεν. 1,24),
- lit 5.0 ἐπὶ δὲ τοῦ ἀνθρώπου ὡσαύτως ἐκείνοις οὐκέτι «ἐξαγαγέτω ἢ γῆ» ἢ «ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα» ἢ «γενηθήτωσαν φωστῆρες» (Γεν. 1,14), ἀλλὰ
- lit 2.3 «ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμετέραν καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ πάντων τῶν κτηνῶν» (Γεν. 1,26)
- lit 5.1 καὶ
- lit 2.4 «ἔλαβεν ὁ Θεὸς χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον» (Γεν. 2,7).
- lit 7 Καὶ ἴνα δὴ μᾶλλον καὶ ὑμεῖς τὴν διαφορὰν αἰσθησθε, ὡς ὄλω καὶ παντὶ τῶν ἄλλων διαφέρων καὶ ἐν δευτέρῳ τιμῇ τῶν ἀγγέλων ἐγκαταλεχθεῖς ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκεται ἀθάνατος ὢν,
- lit 5.0 φέρε κατὰ τὸν ἀληθῆ πάλιν καὶ ὀρθόδοξον καὶ τοῦτο διαλάβωμεν λογισμόν.

ἀλλὰ καὶ τῆς εἰς τὸ δυνατὸν σφίσι αὐτοῖς ἀθανασίας τῶν δημιουργημάτων πρόνοιαν ποιοῦνται, (τοῦ) εἰς τὸν μακροβαίωνα χρόνον διασφύζεσθαι μὴ λυόμενα, καθάπερ καὶ Φειδίας. οὗτος γὰρ μετὰ τὸ κατασκευάσαι τὸ Πισαῖον εἶδωλον (ἐξ ἐλέφαντος δὲ τοῦτο ἦν) ἔλαιον ἐκχεῖσθαι προσέταξεν ἀμφὶ τοὺς πόδας ἐμπροσθεν τοῦ ἀγάλματος, ἀθάνατον εἰς δύναμιν φυλάσσων αὐτό. καὶ τοίνυν εἰ τῶν χειροκμητῶν οὕτως οἱ δημιουργοί, Θεὸς ὁ ἀριστοτέχνης, δὲ πάντα δύναται καὶ ἐξ οὐκ ὄντων ποιεῖν, οὐ μᾶλλον τὸ ἄγαλμα τὸ λογικὸν ἑαυτοῦ, τὸν ἄνθρωπον, ἀνώλεθρον καὶ ἀθάνατον εἶναι τὸ παράπαν ἐξ ἀπάσης ἀνάγκης ἐμηχανήσατο; ἀλλ' εἶασεν οὕτως ἀτιμότατα λυόμενον ὀλέθρῳ παραδοῦναι καὶ φθορᾷ, ὃ διαφερόντως ἠξίωσε ταῖς ἑαυτοῦ ποιῆσαι χερσίν, «κατ' εἰκόνα» μορφοποιήσας αὐτὸ «καὶ καθ' ὁμοίωσιν» (Γεν. 1,26) τὴν ἑαυτοῦ, τὸν κόσμον τοῦ κόσμου, δι' ὃ καὶ ὁ κόσμος ἐγένετο; οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ἀπῆει γὰρ εἰς ἀφροσύνην ἐπαρθέντα φρονῆσαι τοῦτο». (Μεθοδίου, Περὶ Ἀναστάσεως. ΒΕΠΕΣ 18:125-126).

- lt 6.1 τοῖς μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς εἰσπνοῆς τοῦ κατὰ τὸν ἀέρα πνεύματος /τὸ/ ἐμψυχῶσθαι ἐδόθη καὶ ζῆν,
- lt 6.2 τῷ δὲ ἐξ αὐτῆς τῆς ἀθανάτου καὶ διαφερούσης οὐσίας.
- lt 2.3 «ἐνεφύσησε»
- lt 5.0 γὰρ ὁ Θεὸς
- lt 2.5 «εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν» (Γεν. 2,7)
- lt 6.3 καὶ τοῖς μὲν δουλεύειν καὶ ἄρχεσθαι προσετάγη, τῷ δὲ ἄρχειν καὶ δεσπόζειν.
- lt 6.4 καὶ τοῖς μὲν διάφορα σχήματα φύσεως δίδονται καὶ μορφαί, ὁπόσας ἡ (γῆς) στερέμνιος καὶ ὁρατὴ φύσις κελεύοντος Θεοῦ ἐγέννησε, τῷ δὲ τὸ θεοειδὲς καὶ θεοείκελον καὶ πάντα πρὸς ἐκείνην ἀπηκριβωμένον τὴν πρωτότυπον τοῦ πατρὸς καὶ μονογενῆ εἰκόνα.
- lt 2.6 «ἐποίησε γὰρ ὁ Θεὸς»
- lt 5.0 <φησι>
- lt 2.6 «τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν» (Γεν. 1,27).
- lt 6.5 διὸ καὶ ἐμέλησεν αὐτῷ τοῦ σφετέρου ἀγάλματος τῆς διαμονῆς, ἵνα μὴ εὐάλωτον ᾖ πρὸς διαφθοράν, καθάπερ καὶ τῶν ἀνδριάντων τοῖς δημιουργοῖς. οὐ γὰρ μόνον κάλλους τῶν ἀγαλμάτων αὐτοῖς καὶ τῆς εὐπρεπείας αὐτῶν πεφρόντισται, ὅπως ὧσι περικαλλῆ μεγαλοπρεπῶς, ἀλλὰ καὶ τῆς εἰς τὸ δυνατὸν σφίσιν αὐτοῖς ἀθανασίας τῶν δημιουργημάτων πρόνοιαν ποιοῦνται, /τοῦ/ εἰς τὸν μακροαῖμα χρόνον διασφύζεσθαι μὴ λυόμενα, καθάπερ καὶ Φειδίας, οὗτος γὰρ μετὰ τὸ κατασκευάσαι τὸ Πισαῖον εἶδωλον (ἐξ ἐλέφαντος δὲ τοῦτο ἦν) ἔλαιον ἐκχεῖσθαι προσέταξεν ἀμφὶ τοὺς πόδας ἔμπροσθεν τοῦ ἀγάλματος, ἀθάνατον εἰς δύναμιν φυλάσσωσιν αὐτό.
- lt 7 καὶ τοίνυν εἰ τῶν χειροκμήτων οὕτως οἱ δημιουργοί, Θεὸς ὁ ἀριστοτέχνης, δς πάντα δύναται καὶ ἐξ οὐκ ὄντων ποιεῖν, οὐ μᾶλλον τὸ ἄγαλμα τὸ λογικὸν ἑαυτοῦ, τὸν ἄνθρωπον, ἀνάλεθρον καὶ ἀθάνατον εἶναι τὸ παράπαν ἐξ ἀπάσης ἀνάγκης ἐμψυχώσατο; ἀλλ' εἶασεν οὕτως ἀτιμώτατα λυόμενον δλέθρῳ παραδοῦναι καὶ φθορᾷ, ὃ διαφερόντως ἠξίωσε ταῖς ἑαυτοῦ ποιῆσαι χερσίν, («κατ' εἰκόνα») μορφοποιήσας αὐτὸ («καὶ καθ' ὁμοίωσιν») (Γεν. 1,26) τὴν ἑαυτοῦ, τὸν κόσμον τοῦ κόσμου, δι' ὃ καὶ ὁ κόσμος ἐγένετο; οὐκ ἔστιν εἰκεῖν ἀπῆει γὰρ εἰς ἀφροσύνην ἐπαρθέντα φρονῆσαι τοῦτο.

4. Συμπεράσματα καὶ προοπτικά.

Ἡ προηγηθεῖσα ἀνάλυσις κατέδειξεν ἀσφαλῶς ὅτι, ὅταν ἐν κείμενον Ἑκκλησιαστικοῦ Συγγραφέως ἀπαρτίζεται καὶ ἀπὸ παράθεμα ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, εἶναι δηλαδὴ ἐξ ἐπόψεως συγγραφικῆς πατρότητος κείμενον μεικτόν, τότε εἶναι δυνατὴ ἡ διαίρεσις τούτου συμφώνως πρὸς τοὺς δέκα ἐρμηνευτικοὺς λογοτύπους. Οἱ λογοτύποι ἀποτελοῦν δηλαδὴ τὰ σημασιολογικὰ ἐκεῖνα στοιχεῖα τῆς πατερικῆς συλλογιστικῆς, τὰ ὁποῖα κατὰ ποικίλους τρόπους συνθέτουν ὄχι μόνον τὸν λογικὸν εἰρμόν τῶν θέσεων τοῦ ὑπὸ διαπραγματεύσειν ἢ ἀπόδειξιν θέματος, ἀλλὰ ταυτοχρόνως παράγουν τὸ ὀρθὸν καὶ ἀποδεκτὸν εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν πρᾶξιν περιεχόμενον ἐνὸς ἢ πολλῶν ἐδαφίων τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Οὕτω λογοτύπος κατὰ τὴν μορφήν εἶναι τμημα κειμένου, καθ' ὅλην εἶναι στοιχεῖον τῆς ὅλης συλλογιστικῆς πορείας, ἐξαρτώμενος στενῶς ἐκ τῶν ἄλλων. Ὁ διαφορισμὸς τῶν λογοτύπων γίνεται μὲ κριτήριον τὴν πρόθεσιν τοῦ Ἑκκλησιαστικοῦ Συγγραφέως, ὡς αὕτη ἀναδεικνύεται ἐκ τοῦ κειμένου ἢ ἀκριβέστερον ἐκ τῶν τμημάτων εἰς τὰ ὁποῖα καταμερίζεται ἢ μία πρόθεσις τοῦ συγγραφέως. Ἐὰν λ.χ. πρόθεσις τοῦ Ἑκκλησιαστικοῦ Συγγραφέως ἦτο «ὁ ἔλεγχος τῆς ψευδανύμου Γνώσεως», οὗτος, δηλαδὴ ὁ ἔλεγχος, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ καὶ τὴν πρόθεσιν τοῦ συγγραφέως, πραγματοποιεῖται διὰ σειρᾶς λογικῶν συνδυασμῶν καὶ διαδικασιῶν, οἱ ὁποῖοι ἀπαρτίζουν τὴν συλλογιστικὴν τοῦ συγγραφέως. Ἡ συλλογιστικὴ ἐκάστου θέματος ἀποτελεῖ ἄλυσον συλλογισμῶν, περιλαμβάνουσαν ὡς κρίκους αὐτῆς βιβλικὰ κείμενα, τὰ ὁποῖα συνδέονται μετ' ἄλλων κρίκων, ἀπαρτίζοντα ἐν ἁρμονικῶν σύνολον.

Οἱ ἐρμηνευτικοὶ λογοτύποι δύνανται νὰ παρομοιασθοῦν πρὸς τοὺς κρίκους μιᾶς ἀλύσου, εἶναι δηλαδὴ ἀλληλένδετοι ἀλλὰ καὶ αὐτοτελεῖς. Ἡ αὐτοτέλεια ὀρίζεται ὑπὸ τῆς, ὡς ἐλέχθη προηγουμένως, προθέσεως τοῦ συγγραφέως. Οὕτω ἐξετάζοντες λ.χ. εἰς τὸ παράδειγμα G - 4216 ἔχομεν τὸν It 1, ὁ ὁποῖος ἐκφράζει τὴν πρόθεσιν τοῦ Ἑκκλησιαστικοῦ Συγγραφέως νὰ ὑπογραμμίσῃ τὴν ιδέαν, ὅτι ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ ἡ γῆ ἐτάχθησαν ἐφ' ἅπαξ, δὲν ἔχουν βούλησιν καὶ στεροῦνται τρεπτικότητος. Διὰ τοῦ It 5.0 («Σὺ διὰ τοῦτο εἶ») ὁ Ἑκκλησιαστικὸς Συγγραφεὺς ἐκδηλώνει τὴν πρόθεσιν νὰ εἴπῃ, τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἐκφράζει δηλαδὴ τὴν πρόθεσιν συζεύξεως τοῦ βιβλικοῦ ἐδαφίου (It 2) καὶ ἰδίων αὐτοῦ ἰδεῶν, τὰς ὁποίας εἰσάγει αἰτιολογῶν τὸ βιβλικὸν ἐδάφιον (It 6.1). Διὰ τοῦ It 2 («κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ») Γεν. 1/26) ἐκφράζεται ἡ πρό-

θεσις τοῦ συγγραφέως νὰ κατοχυρώσῃ, ὡς καλὸς θεολόγος καὶ χριστιανὸς ἐπὶ αὐθεντικοῦ κειμένου τὰς ἰδέας του. Ἐχομεν δηλαδὴ ἐκφραζόμενον τὸ βούλημα τῆς χρήσεως τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὡς ἐπικυρωτικῆς ἢ ἐπιβεβαιωτικῆς αὐθεντίας τῶν ἰδίων θέσεων. Διὰ τοῦ It 6.1 ἐκφράζεται ἡ πρόθεσις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συγγραφέως νὰ διδάξῃ ἢ νὰ πείσῃ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὄν αὐτεξούσιον καθ' ὁμοιότητα πρὸς τὸν Θεόν, ἐπομένως δύναται καὶ νὰ αὐτοκαταστραφῇ. Αἱ εἰδικώτεραι λοιπὸν προθέσεις τοῦ συγγραφέως, διακρινόμεναι συγκριτικῶς, χαρακτηρίζονται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προθέσεως τῶν σημειωμένων ὡς λογότυποι.

Ἡ ἀνάλυσις τῶν κειμένων μεικτοῦ λόγου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων ἔχει ὡς πρῶτον σκοπὸν τὴν διαπίστωσιν καὶ κατοχύρωσιν τοῦ ἑρμηνευτικοῦ χαρακτήρος τῆς συνθέσεως κειμένων μεικτοῦ λόγου, ὡς δεύτερον τὴν ἐξασφάλισιν μεθοδολογικοῦ ὄργανου κατακτῆσεως τοῦ εὐρύτερου χώρου τῆς ἱστορίας τῆς ἑρμηνείας τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ διευρύνσεως τοῦ ἑρμηνευτικοῦ ὕλικου.

Ἡ μέθοδος λογοτυπικῆς ἀναλύσεως τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος κειμένων ἰσχύει διὰ πᾶσαν Γραμματείαν (Θεολογικὴν, Φιλολογικὴν, κ.λπ.), εἰς τὴν ὁποίαν παρατηρεῖται τὸ φαινόμενον τῶν κειμένων μεικτοῦ συγγραφικοῦ λόγου.

Διὰ τῆς προτεινομένης μεθόδου ἐπιτυγχάνεται ἡ διαπίστωσις τῆς ἐννοιολογικῆς ταυτότητος μεταξὺ τῶν δύο ἢ περισσοτέρων κειμένων διαφορῶν συγγραφέων, συνυφανθέντων εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον διὰ τῆς συγγραφικῆς δραστηριότητος τοῦ νεωτέρου τούτων.

Αἱ διανοιγόμεναι ἐπομένως διὰ τῆς νέας μεθόδου προοπτικαὶ δὲν ἀναφέρονται μόνον εἰς τὰ θεολογικὰ κείμενα, ἀλλὰ εἰς κάθε κείμενον μεικτοῦ συγγραφικῶς λόγου, ἀνεξαρτήτως περιεχομένου. Διὰ τὴν Θεολογικὴν ὁμως ἐπιστήμην ἡ μέθοδος ἐνέχει τεραστίαν ἀξίαν, ἐπειδὴ διὰ ταύτης ἐπιτυγχάνεται ἡ συστηματικὴ ἀνάλυσις καὶ κατανόησις τῆς ἐννοιολογικῆς καὶ μορφολογικῆς συνδέσεως τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς «Ἱερᾶς Παραδόσεως» εἰς ἓν ἀδιάσπαστον ὅλον.

4.1. SUMMARY

Through this communication I propose an appropriate method to investigate the functional role of the biblical citations, used in the discourses of the Greek Church writers of the first four centuries. As is evident, the research was restricted to the citations from the book of Genesis, used in the non-exegetical works. This was done in order to avoid any confusion with the other numerous biblical citations. It becomes obvious, ho-

wever, that the results of this leading study are equally valid for the study of the citations of any other book of the Bible.

The proposed method is inspired by the present day discussion on linguistics and especially by the «Redotypen». Eight modes, called «exegetical-logotypes», are used for the exegetical analysis of the patristic works, i.e. 1) Logotype of connections, introduction, etc., 2) Logotype of the Old Testament «original» text or biblical citations from the O.T. 3) Logotype of the New Testament «original» text or biblical citations from the N.T. 4) Logotype of extra - biblical «original» texts from Greek (Plato, etc.,) or jewish (Philo, etc.,) Literature. 5) Logotype of the correspondence between the meaning of the biblical text and the meaning of the patristic discourse. 6) Logotype of a proposed interpretation of the biblical text(s). 7) Logotype of the preferred interpretation of the biblical text(s). 8) Logotype of the applied interpretation of the biblical text(s). In all, thirty-seven (37) texts of eighteen (18) different Greek Church authors are analyzed on the basis of these «exegetical logotypes» in order to prove their sufficiency. And in fact this method seems to be appropriate to investigate the function of the biblical citations in patristic discourses. In order to illustrate this exegetical analysis, I used the «exegesigraphemata», which will also help for further study. Through their study the conclusion was reached that they are (complex) combinations of exegetical logotypes, based upon elementary combinations. The final conclusion of the research at this stage is: a) The proposed method is valid for a very large number of biblical citations; b) The biblical citations are interpreted in the context of the central theme of each Church author, i.e. parallel to and simultaneously with the dialectic discourse of the particular subject and its argumentation; c) The reader of these discourses, fascinated with the theological dialectic, is helped to see the underlying biblical interpretation of the author; d) This kind of interpretation leads, like every true exegesis does, to a semiotic transformation of biblical ideas depending upon the socio-theological conditions of the author's time.

Further research will produce more arguments. But it is already clear, I think, that new perspectives for a deeper understanding of this kind of old or modern literature are opened to those interested in this kind of texts.